

# Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

1<sup>E</sup> JAARGANG

WOENSDAG 25 OCTOBER 1916

No. 43

## INHOUD

	Blz.
EXPANSIE PIONIERS .....	677
Een paar opmerkingen naar aanleiding van „Gevaren van het gemeentelijk girowezen” .....	678
De Surinaamsche bacoven in Nederland .....	680
De Rijksmiddelen .....	681
De stijging der katoenprijzen .....	681
REGEERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED .....	683
MAANDCIJFERS:	
Overzicht der Rijksmiddelen .....	683
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN .....	684—692
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

*Bijdragen en mededeelingen den inhoud betreffende, alsmede gegevens voor de afdeling „Statistieken en Overzichten” gelieve men te zenden aan het secretariaat, Geldersche Kade 21 b, Rotterdam, telefoon No. 10685.*

*Abonnementsprijs franco p. p. in Nederland f 10,—, buitenland en koloniën f 12,— per jaar. Losse nummers 25 cents.*

*Advertentiën f 0,35 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief.*

*Mededeelingen betreffende abonnementen en advertentiën richtte men tot Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, Den Haag.*

24 OCTOBER 1916.

De geldmarkt was gedurende de afgelopen week iets vaster. Particulier disconto steeg van 1 à 1½ pCt. tot 1½ à 1¾ pCt. Met het oog op de behoeften voor den November-termijn waren geldgevers wat terughoudender, maar het aanbod van wissels was zeer gering, zoodat er geen belangrijke stijging plaats vond. De prolongatie-rente was ongeveer 2½ pCt.

De wisselmarkt was zeer onregelmatig: aanvanke-lijk zeer flauw met bijzonder sterke daling op Don-derdag voor alle wissels, uitgezonderd Zwitserland, waar de koersen dezelfde richting volgden als hier. Later trad eenig herstel in, waarbij echter alleen Mar-ken weder tot hun oorspronkelijke hoogte terugkeer-ten; voor de overige wissels bleef de stemming mat.

\* \* \*

De uitgifte van f 40 miljoen schatkistpromessen en -biljetten op 20 dezer werd niet geheel volteekend. Toegewezen werden f 9.450.000 zesmaands promessen à f 988,19, gevende een rendement van 2½ pCt. en f 23.523.000 4½ pCt. eenjarige biljetten à f 1010, gevende voor bankiers een rendement van 3,59 pCt. en voor particulieren van 3,47 pCt.

Dat het publiek niet dadelijk aan een nieuwen beleg-gingsvorm gewend is laat zich begrijpen. Niettemin is het teleurstellend, dat tot deze betrekkelijk hooge

rente het geheele aangeboden bedrag niet kon worden geplaatst. Dit rendement heeft intusschen het voor-deel, dat het er toe zal medewerken, tal van beleggers bij volgende aanbiedingen van schatkistpapier tot deelneming te bewegen.

## EXPANSIE PIONIERS.

Men schrijft ons uit 's-Gravenhage:

Het onthaal, dat het zeer te waardeeren voorstel van Minister Loudon, tot uitbreiding van den dienst van economische voorlichting in het buitenland, in de Tweede Kamer gevonden heeft, kan niet onver-deeld gunstig genoemd worden. Het Voorloopig Ver-slag bezit eene qualiteit, die de Memorie van Toelich-ting ter zake miste, t.w. minutieuse bepaling, maar verheugt zich daarentegen niet in het voor het onder-werp zoo gelukkige kenmerk: breedheid van opvat-ting, waarop 's ministers toelichting zich mag be-roemen. Toch mag niet worden ontkend, dat het V. V. beschouwingen bevat, die ernstige overweging ver-dienen.

„Eenige leden merkten op, dat er op het huidige oogenblik slechts naar gegist kan worden op hoedanige wijze de economische toestanden zich zullen ontwik-kelen.” Het verslag bevat meerdere opmerkingen van dergelijke strekking, en deze zijn het, die ons aanlei-ding geven het oordeel van de Kamer niet breed te vinden. Het ingediende ontwerp is niet pasklaar bedoeld voor eene bepaalde conjunctuur, het ontwerp houdt zich bezig met den z.g. consulairen dienst in het algemeen en deze dienst moet zijn een „passe-partout”. Wee het land, dat met de samenstelling van zijn legers wacht tot de vijand aan de grenzen staat en wee het land, dat eerst expansie pioniers recruteert als de strijd om het economisch bestaan reeds is los-gebroken.

„Bij sommige leden rees de vraag of de Regeering niet eene reorganisatie van den consulairen dienst had moeten bevorderen.” Verandering, dat is steeds het lot van den consulairen dienst geweest, in Neder-land en in vele andere landen en nimmer heeft het nieuw gewrochte systeem zoodanige bevrediging ge-geven, dat de praktijk er op den duur mee inge-nomen kon zijn. En hoe zou ook anders te verwachten zijn; „the best regulated machine cannot produce impossibilities” lezen wij eens in de „Economist”. Van den consulairen dienst is echter nog altijd het on-mogelijke verwacht en wist hij dat niet te bieden, dan was het de organisatie die niet deugde. Consuls moe-ten wondermensen zijn; als men de eischen ziet, die gesteld worden om in deze carrière te treden: waren-kennis naast procesrecht, toestand van handel, nijver-heid, landbouw en scheepvaart naast volkenrecht, juiste kennis van schriftelijk en mondeling Neder-landsch, Fransch, Engelsch en Duitsch naast inrich-ting der handels- en scheepvaartstatistiek, dan begrijpt men niet, dat er menschen gevonden worden, die in-derdaad over al deze kennis zouden beschikken. Inte-gendeel ieder zal gewonnen geven, dat dergelijke universaal-genieën niet bestaan en wil de Kamer een

ontwerp, dat weer gebaseerd is op dergelijke beginselen, dan behouden we onze consulaire dienst waarbij de Nederlandsche economisch-nijveren geen baat vinden, en welks ambtenaren vernederd blijven tot het afstempelen van paspoorten en het samenstellen van compilatie-rapporten. Wil men hierin verandering ten goede brengen, welnu dan zal er minder verwacht, minder gereguleerd, maar meer voorbereid moeten worden. Dát is het prijzenswaardige kenmerk van de toelichting van Minister Loudon, dat, meenen wij, de Kamer niet op waarde heeft geschat.

De memorie had in overweging gegeven de consulaire ambtenaren, die eene standplaats in het Verre Oosten hebben, eenigen tijd aan het departement van landbouw, nijverheid en handel in Nederlandsch-Indië werkzaam te stellen. Wij kunnen dit voorstel niet anders dan toejuichen, al deelen wij de meening van de Kamer, dat het verblijf aan het departement een ambulante karakter moet hebben en de detachés vooral door bezoeken aan de nijverheidscentra van Indië hun kennis moeten zien te verrijken. Er zij echter de vraag gesteld, of wat het moederland betreft, er voor gewaakt wordt, dat onze consulaire ambtenaren voldoende begrip krijgen van de beteekenis van het Nederlandsche economische milieu, of ook voor Nederland gelegenheid gegeven wordt zich, door directe kennismaking met de brandpunten van nijverheid, in te leven in de bestaanswijzen van onze takken van economische bezigheid. Wij gelooven, dat deze vraag ontkennend beantwoord moet worden en betreuren het, dat noch in de memorie, noch in het antwoord van de Kamer hierin voorzien, respectievelijk op gewezen wordt. Het zal den kandidaten voor den consulaire dienst niet gemakkelijk vallen zich voor de examenvakken van groep III (art. 5 Cons. Reg. 1911, Stbl. no. 83) te bekwamen. Litteratuur over Neerlands handels- en verkeerswegen, toestand van handel en nijverheid, landbouw en scheepvaart, handelsgeschiedenis van den nieuweren tijd, wijze van voortbrenging der moederlandsche en koloniale artikelen, inrichting der handels- en scheepvaartstatistiek, is schaarsch, voor zoover ze in raadpleegbaren vorm niet geheel ontbreekt. De Nederlandsche Handels-Hoogeschool heeft enkele aanvullende colleges t. b. v. de opleiding voor den consulaire dienst ingesteld. Hiermee is den kandidaten althans eenige hulp geboden, eene afdoende voorziening is door de Handels-Hoogeschool echter niet gegeven; tusschen deze inrichting en de Regeering bestaat, voor zoover wij weten, ten deze geen contact. Het is schrijver dezes bekend, dat de kandidaten vanwege het departement van Buitenlandsche Zaken aangemoedigd worden in hun leerjaren eenigen tijd door te brengen op een handelskantoor of in eene nijverheidsonderneming en dat voorts aanbevolen wordt bezoeken te brengen aan fabrieken enz.; wij weten echter ook, dat aan de keus en aflegging van deze stages en bezoeken zoo goed als geen leiding wordt gegeven. De conclusie van de memorie van toelichting voor reizen in Indië: „zonder behoorlijke leiding begrijpelijkerwijs weinig vrucht”, kan dan ook zonder schroom hier eveneens toepasselijk worden verklaard. En daar moeten de consuls toch juist het meest van weten, van de conjunctuur van hun land, van de economische verhoudingen in Nederland, van zijn beperkte en onbeperkte mogelijk- en onmogelijkheden, van wat de Nederlandsche economische wereld leven doet, van de ziel van den nationalen arbeid. Daar moeten ze in onderwezen worden, daarvoor gaan ze werken, niet als vertegenwoordigers van eene speciale branche, niet als „staats-handelsreizigers”, maar als pioniers voor de nationale expansie. En zijn de organen te talrijk waarvoor zij het veld moeten belichten, welnu dan schifte men en stelt de bijzondere medewerkers aan, die belast zullen worden „met zendingen en opdrachten van tijdelijken aard”.

Het blijkt, dat de Kamer zich geen voorstelling

kan maken, hoe de consulaire dienst volgens deze principes practisch zal handelen en ze heeft hieromtrent inlichtingen gevraagd. Uit den aard der zaak zullen Minister Loudon en zijn staf hiervan evenmin eene scherpe voorstelling hebben. Principes zijn onlichamelijk, de Kamer vraagt hier gelooven wij iets onvervulbaars. Ieder geval der practijk zal zich anders toedragen en ontwikkelen, thans reeds daarvan een beeld op te hangen schijnt ons eene onmogelijkheid.

Wat wij dus hopen, dat door de Regeering nader in overweging zal worden genomen is de uitwerking van de voorbereiding voor de uitvoerende werkzaamheid, niet allereinde de opleiding der recruten, maar ook de uitrusting van de uit te zenden pioniers. Ook aan dat laatste wordt immers zoo goed als niet gedacht. Wij weten gevallen van consulaire ambtenaren, die op „flying mission” werden gezonden, zonder grondige voorstudie te hebben gemaakt van het land, dat zij plaatselijk bestudeeren moesten. Of echter de juiste inrichting bestaat, die het volvoeren van de noodzakelijke studie mogelijk maakt, kan weer betwijfeld worden. Economische bibliotheken en departementale archieven bieden hiertoe niet genoeg.

Wil onze consulaire reportage niet langer van poover allooi blijven, dan is meer noodig. Misschien zou de oprichting van een „economisch-geographisch centraal-bureau”, gelijk door *Dr. H. Blink* in de September-aflevering van het Tijdschrift voor Economische Geographie bepleit, verbetering kunnen brengen.

Wij zijn vol belangstelling wat Minister Loudon de Kamer antwoorden zal.

#### EEN PAAR OPMERKINGEN NAAR AANLEIDING VAN „GEVAREN VAN HET GEMEENTELIJK GIROWEZEN”.

Van de mij door de redactie geboden gelegenheid om enkele opmerkingen te maken tegen de beschouwingen, vervat in het artikel „Gevaren van het gemeentelijk girowezen” in „Economisch Statistische Berichten” van 27 September 1916, no. 39, maak ik gaarne gebruik.

De geachte schrijver, de heer Mr. F. E. Posthumus Meyjes, directeur van de Kasvereniging te Amsterdam, acht het noodig, dat, indien de gemeenten girodiensten gaan inrichten, zij er aan denken, niet alle saldi, die de rekeninghouders hebben te vorderen, te beleggen in de keien van straten en grachten, in baksteen en kalk van de openbare gebouwen, in kilometers kabel voor licht en telefoon, enz., maar dat zij een goed deel dier saldi hebben te beleggen in gemakkelijk realiseerbare waarden; dat zij voor liquiditeit dier saldi hebben te zorgen, opdat, wanneer bij een crisis de rekeninghouders hunne saldi opvragen, de giro-instelling in staat zal zijn de constanten „op tafel te leggen”, die de crediteuren komen opeischen.

Reeds dadelijk wil ik den schrijver eenigermate geruststellen door hem te verzekeren, dat ook ik van meening ben, dat de eventueel op te richten gemeentelijke girodienst van Amsterdam dat onderdeel van haar taak niet zal mogen verwaarloozen en dat de regeling van de gestie van dien dienst met betrekking tot dit punt de noodige waarborgen zal moeten bevatten.

Doch het zal niet moeilijk vallen een zoodanige regeling te treffen, dat niemand bevreesd behoeft te zijn, dat hij op het tijdstip, dat het hem noodig voorkomt zijn saldo op te eischen bij de gemeentelijke giro-instelling, dit niet zou kunnen krijgen.

Immers den gemeentelijken dienst staan daarbij alle hulpmiddelen ter beschikking, waarover eenige particuliere bank beschikt en daarenboven, zal hij door het machtige credietmiddel der gemeente, de beleening van anticipatiebiljetten, in staat zijn contanten uit te betalen zelfs dan wanneer het bij een solide particuliere bank mocht hokken.

*huff*

Dat dit onderwerp in het praeadvies niet is behandeld ligt voor de hand. Het ging er daar veel meer om een duidelijk beeld te geven van wat giro is, op welke wijze het zijn diensten verricht, en hoe dat giro met zijn boven allen lof verheven goede qualiteiten tot een algemeen toegepast betalingsmiddel zou kunnen worden gemaakt. Duidelijk meen ik daarbij te hebben aangetoond, dat het juist de gemeenten zijn, die er zooveel toe kunnen bijdragen om dit stelsel te populariseeren en in toepassing te brengen. Hoe daarin en de handel en de staat noodzakelijkerwijze te kort schieten, te kort moeten schieten en hoe juist de gemeenten zoo bijzonder in aanmerking komen dit stelsel in het belang der samenleving tot bloei te brengen. Of nu juist de gemeenten daarbij over die enorme saldi zullen komen te beschikken als de schrijver zich dat voorstelt, dat is nog een geheel open vraag. Dat zal voornamelijk afhangen van den groei, en die groei — al wordt het giro-verkeer, dank zij de bemoeiing der gemeenten, een populair betalingsmiddel — zal stellig zóó zijn, dat de groote saldi in de eerste plaats terecht zullen komen bij die banken, die den credietzoekenden en credietnemenden handelsstand zullen weten te bereiken. Maar voor de burgerij, wier geldverkeer geringer is, met veel kleiner rekening-saldi, daarvoor zal de gemeentelijke instelling het aangewezen lichaam zijn. En wel voornamelijk omdat — en hier zijn het de woorden van den geachten schrijver, die wij aanhalen — het gevaar niet geheel denkbeeldig is, dat een groote oopenhooping van gelden in de kassen van bijzondere credietinstellingen, vooral bij de eigenlijke banken, welker operatiën niet aan zeer beperkende regelen onderworpen zijn, deze instellingen zal brengen op den weg van beleggingen en uitzettingen, die niet altijd een waarborg van groote liquiditeit bieden.

Dit nu voelt de voorzichtige Nederlander als bij instinct en daarom zal in ons land het groote publiek er niet toe zijn te brengen een girorekening bij de particuliere instellingen te openen.

Geheel iets anders is het, wanneer de gemeenten daartoe de gelegenheid bieden.

Dan weet men, dat het geld veilig is, omdat een gemeentelijke dienst aan bepaalde regelen zal zijn gebonden. Het publiek weet, dat de gemeente die waarborgen biedt, die het behoeft om met vol vertrouwen een girorekening te openen. Juist hierdoor zal het groote publiek kunnen worden bereikt en zal het giro-wezen kans hebben algemeene toepassing te vinden.

En tevens zal, vooral wanneer het gemeentegiro zich aan het handelsgiro weet aan te passen, daarvan het gevolg kunnen zijn, dat in de kassen der particuliere credietinstellingen een groote oopenhooping van gelden plaats vindt. En nu zal deze omstandigheid wel verre van als een gevaar te worden gebrandmerkt een zegen zijn voor ons land. Op ruimer schaal dan ooit te voren zal men onder de noodige waarborgen credieten kunnen verleen en dat brengt ongetwijfeld een gunstig economisch gevolg mede.

Dat de gemeenten, die zoo zeer lijden onder gebrek aan vlottende kasgelden, hierdoor zich ook contante middelen zien toevloeien, is niet, zooals de schrijver meent, hoofdzaak, doch een voor het gemeentelijk financieel beheer in hooge mate gunstige bijkomstige omstandigheid.

Duitsche gemeenten weten door middel van de giro-saldi hunne kasbehoeften op goedkoope en practische wijze te bevredigen. Aldaar hebben talrijke gemeenten tezamen voor dat doel een centrale gevormd, waarbij de gemeenten en hunne diensten als credietgevende en credietnemende klanten optreden.

Een ontwikkeling van het gemeentecredietvraagstuk, ook in die richting, zou voor de Nederlandsche gemeenten in vele opzichten een uitkomst zijn. En daarbij geldt, dat hoe goedkoope de gemeenten werken, en hoe gemakkelijker zij hare credietbehoeften

weten te bevredigen, hoe meer dit de geheele burgerij zal ten goede komen.

In plaats van in het gemeentelijk girowezen een gevaar te zien, zal elke bankiers- en cassiersinstelling het stelsel met vreugde moeten begroeten, omdat juist door het gemeentelijk girowezen de algemeene toepassing van het giro zal worden bevorderd en dit zal behalve aan het publiek ook aan de bankiers- en cassiersinstellingen ten goede komen. Mede door het gemeentelijk girowezen zal het giroverkeer zich ontwikkelen en ons geldverkeer zich omvormen tot een modern en beter stelsel, waaraan de handel in de eerste plaats groote behoefte heeft.

Met eenige bevreemding namen wij kennis van het ongunstige oordeel, dat de schrijver vermeldt over het giro in het algemeen.

Hij noemt het een vreemd instituut, dat bij ons weinig kans heeft op populariteit. Hij voorziet een bureaucratie, die de Nederlanders niet zouden begeeren. En ten slotte noemt hij het stelsel anti-nationaal en in tijden van crisis uitermate gevaarlijk.

Een vreemd instituut is het, doch de oorsprong is noch Duitsch noch Engelsch. Het stamt, zooals ook in het praeadvies staat vermeld, uit Italië en kwam van daar het eerst naar Amsterdam. Helaas is het hier verloren geraakt. Het Amsterdamsche stelsel vond echter navolging in Hamburg om zich daarna over geheel Duitschland te verbreiden.<sup>1)</sup>

De vraag is overigens niet of het giro een vreemd instituut is, of dat het anti-nationaal is, het komt er slechts op aan of het stelsel goed is. De administratie, die het girowezen met zich meebrengt, behoeft niet van de invoering terug te houden. De practijk in Duitschland heeft dit voldoende bewezen. Tot bureaucratie in den verkeerden zin van het woord leidt het in geen deele. In plaats van vertraging en last brengt het gemak en vereenvoudiging. Vooral maakt de practische toepassing, doordat daarbij het giroformulier als chèque gaat werken, het stelsel nog volmaakter en eenvoudiger. Zonder het nadeel, dat de chèque aankleeft, worden door de practijk ook de voordeelen, daaraan verbonden, aan het stelsel toegevoegd. Een Duitsch professor, Dr. Rudolf Eberstadt, heeft daarop zelfs een geheel systeem opgebouwd.

Het girostelsel in tijden van crisis uitermate gevaarlijk te noemen, is den schrijver dunkt ons geen ernst. Immers juist in tijden van crisis is het stelsel eigenlijk onmisbaar. De geweldige crisis, die Duitschland thans doormaakt, heeft het groote nut van een algemeen giro meer dan ooit doen inzien, zoodat men het giro aldaar tot de uiterste consequentie tracht door te voeren.

Op officieele papieren leest men:

„Beteiligung am Giroverkehr ist vaterländische „Pflicht. Wer seine Geldeingänge auf einem Giro- „konto sammelt und seine Zahlungen daraus im „Girowege anweist, nutzt dem Vaterland.

„Er erleichtert sich nicht nur selbst den Zahlungs- „verkehr, sondern auch den Behörden der Post, dem „öffentlichen Kassen, und seinen Geschäftsfreunden.

„Das ganze Volk und jeder einzelne hat Vorteil „davon, wenn der Giroverkehr mehr eingebürgert „wird, weil die deutsche Währung im Ausland umso „höher steht, je weniger Papiergeld im Umlauf ist.

„Je höher aber unsere Währung im Ausland steht, „desto billiger kaufen wir vom Ausland ein.

„Der Giroverkehr hilft also dazu, unsere Lebens- „haltung zu verbilligen.”

De geachte schrijver houde ons deze Duitse aanhaling ten goede. Doch zij doet zien, welke beteekenis juist het giroverkeer in crisistijden heeft en daarom meenden wij goed te doen haar te vermelden.

<sup>1)</sup> Het woord „overwijzing” hebben wij bij nalezing in het praeadvies en in het daaraan toegevoegde giroformulier niet aangetroffen, wel de woorden „overschrijving” en „overboeking”.

Het deed ons genoeg aan het slot van het artikel te lezen, dat de schrijver hoopt beter te worden onderdicht en zich zou verheugen van ongelijk te worden overtuigd.

Wij hopen daartoe in deze regelen iets te hebben bijgedragen. Grijpt hij dan weer naar de pen om over het girowezen te schrijven, misschien kiest hij dan niet weer zulk een schrikbaar opschrift, doch geeft iets over de zegeningen, die het girowezen kan brengen, ten beste. De zaak is het waard.

Mr. S. DE VRIES Cz.

#### DE SURINAÄMSCHE BACOVEN IN NEDERLAND.

Vele Rotterdamse lezers van dit tijdschrift zullen zich nog goed herinneren kunnen hoe het s.s. „Imataka” hare smakelijke lading in hun vaderstad loste en hoe het goed deed een zoo schoone vrucht te zien, komende uit het ongelukkig stukje Guyana, dat ons altijd veel gekost, maar weinig geboden had. Het was voor het eerst, dat het product van minister Lely's bacoven-cultuur naar Nederland gevoerd werd, wel niet spontaan, om het moederland te toonen, dat met de meer dan 2 miljoen gulden, die aan voorschotten waren verstrekt, toch wel iets tot stand was gebracht; integendeel, de aanvoer kwam voort uit het aanbod van een vreemdeling (de firma Brooker Bros, MacConnell & Co. te Georgetown) eene proefzending naar Liverpool te ondernemen, waarop de planters gretig ingegaan waren, bij het totaal gemis aan verscheppingsgelegenheid voor de voortrijpende bacovenvruchten.

Op pag. 625 van dit tijdschrift, waar de voorgeschiedenis van de bacoven-misère beschreven werd, is medegedeeld, dat de vaarten van de „Imataka” de mogelijkheid verschaffen éénmaal per maand uit Suriname bacoven te verzenden, hetgeen natuurlijk ten eenenmale ontoereikend was. Deze toestand scheen echter eene gunstige verandering in uitzicht te hebben. Wat toch gebeurde. Vooraanstaande mannen in Nederlandsche scheepvaartkringen beraamden plannen om voor de Surinaamsche bacovencultuur eene vaste verschepping te scheppen, welke plannen in den loop van 1913 uiting kregen in voorstellen van min of meer uitgewerkten vorm.

Slechts vluchtig zijn aangestipt de besprekingen, die belangstellenden uit Amsterdam met de Regeering hielden. In het algemeen kan men zeggen, dat deze onderhandelingen door den „Koninklijken West-Indischen Maildienst” gevoerd werden. Deze maatschappij schijnt wel geneigd geweest te zijn, zich met het regelmatig transport van bacoven van Suriname naar Nederland te belasten. De Regeering wilde echter geen deel nemen aan nieuwe plannen, wanneer daarbij niet gelijktijdig in de verdere behoeften van het bacovenbedrijf werd voorzien. Zich met deze in te laten, zooals de financiering der cultuur en den verkoop van het product, wenschte de K. W. I. M. evenwel niet.

In Rotterdam waren er twee firma's, die eveneens met denkbeelden rondgingen voor verschepping der bacoven naar Nederland. Beide bedoelden dan niet alleen het vervoer van de vruchten in handen te nemen, doch ook zich bezig te houden met den opkoop in de kolonie en den afzet in het groot in Nederland en via Nederland in Europa. De firma Van Nievelt Goudriaan & Co. deed in dezen zin aan den Minister van Koloniën voorstellen, de firma Wambersie & Zoon volgde. Minister Pleyte vond het wenschelijk, dat de beide firma's samen zouden gaan. De betrokkenen waren hiertoe bereid, waarop door hun combinatie een ontwerp-regeling voor de verschepping enz. der Surinaamsche bacoven werd aangeboden. Ik ga nu alle besprekingen der ontwerpen voorbij en wil

dadelijk de hoofdpunten van het, tot op heden nog niet in extenso gepubliceerde, eind-concept der Rotterdamse firma's geven, zooals dit, nadat planters en Regeering hunne gevoelens hadden kenbaar gemaakt, in Juli 1914 aan den Minister van Koloniën is aangeboden.

Het Gouvernement der Kolonie Suriname zou zich borg stellen, tot een jaarlijksch maximum gedurende vijf jaar van f 150.000, voor de betaling van boete, welke de planters ingevolge de na te noemen regeling eventueel zouden verschuldigd zijn. Daarenboven zei het Gouvernement aan de Rotterdamse firma's enkele faciliteiten toe. De beide Rotterdamse firma's, welke ik verder zal aanduiden als „de combinatie”, verplichtten zich aanvankelijk een dienst in te stellen met 2 booten, in staat 13.000 bossen te laden, waarmee één afvaart in 25 à 31 dagen zou worden verkregen. Na een jaar zou er een derde boot bijkomen, waardoor de tijd tusschen iedere afvaart op 17 à 23 dagen kon worden teruggebracht. Bij eventuele verlenging van de overeenkomst zou men omstreeks einde 1917 komen tot 4 schepen, van 40.000 bossen capaciteit elk, waarmee dan om de 8 à 12 dagen kon gevaren worden. De planters moesten zich verbinden een oppervlakte met bacovenplanten in cultuur te houden als benodigd voor het verkrijgen van het aantal bossen, waarvoor zij contracteerden. Als waarborg daarvoor moesten ze op eerste vordering der combinatie, ten behoeve van deze laatste, recht van opstal vestigen op hun ondernemingen<sup>1)</sup>. De combinatie zou voorschotten verstrekken op het af te leveren product. Over de voorschotten zou rente berekend worden. Als waarborg voor deze voorschotten verlangde de combinatie van de planters hypothecair-verband en oogst-verband op de bezittingen van laatstgenoemden. Er waren boeten bepaald in geval van manco in de levering door de planters. De combinatie zou bevoegd zijn haar rekening met een planter af te sluiten en het saldo op te vorderen, wanneer zij van oordeel was, dat de terugbetaling harer voorschotten gevaar liep, of verdere voorschotten niet zouden leiden tot resultaat. Averij der schepen zou voor de combinatie gelden als overmacht. Ik wil hiermee het excerpt besluiten, wie er meer van wil weten veroorloof ik mij wederom te verwijzen naar het reeds vroeger genoemde opstel in het Mei-nummer van het „Tijdschrift voor Economische Geographie”.

De planters hadden tegen de Rotterdamse concepten bezwaren te over. De bedoeling van de verhandelingen, die in dit tijdschrift aan de bacovenzaak gewijd zullen worden, brengt niet mee diep in te gaan op de tegenwerpingen door planters geuit, het zij mij echter vergund iets te ontleenen aan „de Surinamer” van 12 en 16 December 1913. Volgens dit blad zou bij een aanvankelijke dienst met twee booten 60 pCt. van het oogstbare product niet afgevoerd kunnen worden. Men leest voorts in eene berekening, waarbij de getallen, waarvan wordt uitgegaan, niet geheel juist zijn, maar die om de conclusie belangrijk is, daar de werkelijke cijfers de redeneering van „de Surinamer” nog zouden versterken, dat, bij een aanvankelijke drie-wekelijksche verschepping van 20.000 bossen, in het eerste jaar 340.000 bossen kunnen afgevoerd. Na plm. 6 jaar, zegt het blad, krijgt men een tiendaagsche verschepping, waarbij het mogelijk is 1.440.000 bossen af te voeren (schepen voor 40.000 bossen), dat is driemaal zooveel als bij den

<sup>1)</sup> De bedoeling van deze bepaling is nooit juist tot uitdrukking gekomen, steeds heeft men, volkomen ten onrechte, een verband gelegd tusschen het verlenen van opstal en het genieten van voorschotten. Ik acht het daarom niet overbodig nadrukkelijk te zeggen, dat ter waarborging der voorschotten, door de planters, uitsluitend hypotheek en oogst-verband gegeven zou worden en het recht van opstal bedoeld was als een waarborg voor behoorlijke cultuur.

aanvang geproduceerd wordt. De eindbeschouwing van het blad is, dat zoo'n sprong niet ineens kan gemaakt worden, maar dat voor geleidelijke uitbreiding wel weinig animo zal bestaan, omdat het meerdere product aanvankelijk toch niet afgevoerd wordt.

In het midden gelaten dan wat naar het mij voorkomt voor de belanghebbenden in Suriname den doorslag heeft gegeven, aan den vertegenwoordiger der Rotterdamse combinatie te Paramaribo werd op 25 Aug. 1914 door de vergadering van planters een brief geschreven, die merkwaardigerwijze niet een weigering inhoudt het concept-contract te aanvaarden, maar toch hieromtrent geen twijfel laat bij de talrijke bezwaren, tegen dit concept, welke de brief inhoudt. In Nederland kreeg men het eerste bericht van dit einde der besprekingen op 30 Aug. 1914, door een telegram, van den Gouverneur aan den Minister van Koloniën, waarbij bericht werd, dat de planters het contract niet wenschten aan te gaan. Ook deze poging was dus weer van de baan. De „Imataka" kreeg met den oorlog een andere bestemming, het stoomschip was eenigen tijd gerequireerd voor de behoeften van het Britsche Gouvernement. Op 9 Juli 1914 werden voor het laatst Surinaamsche bacoven in Nederland aangevoerd, zij zouden ook niet meer elders hun weg vinden, de bacovenverscheppingen behoorden tot het verleden; met de beslissing van de planters, kan men zeggen, werd het bacovenbedrijf opgegeven.

Het kan niet anders dan bedroevend genoemd worden, dat het voorstel van de Rotterdammers niet tot een resultaat kwam. Dit plan toch droeg juist het karakter, dat m.i. den eenigen waarborg biedt voor verknochting van moederland en de „kolonistenkolonie", wel te verstaan: het zooveel doenlijk uitbreiden van de moederlandsche nijverheid tot de sfeer van de overzeesche gewesten en het zoeken van aanknooping tusschen de economische bedrijvigheid van de kolonie met die van het moederland in het algemeen, en met de voorziening in zijn bestaansbehoeften in het bijzonder. In het artikel „De Deensche Antillen en het Amerikaansche gevaar" in het vorig nummer van dit tijdschrift, is de nuttig- en noodigheid van een dergelijk opzet toegelicht, in dat verband was van Curaçao sprake, maar ook de betrekkingen met Suriname kunnen velen, w a t n a t i o n a l e r g e m a a k t e w o r d e n. Er zou hier van de bacoven-cultuur sprake zijn en wat we nog van haar verwachten mogen, ik zal het daarom bij deze ontboezeming laten, maar de opmerking moge toch vergund zijn, dat bij kennisneming van de onlangs verschenen overzichten, uitgegeven door de Kamers van Arbeid en van Koophandel en Fabrieken te Paramaribo, naast voldoening over de werkverschaffing, die de bevolking daarmee gegeven wordt, toch de angst om het hart slaat bij zooveel belangstelling van Amerikaansche zijde; en evenmin vertoont het voorstel van den Voorzitter van de Koloniale Staten, in zijn rapport aan den Gouverneur, dat voor eenige maanden in de pers de ronde deed, een perspectief zonder donkeren horizon. Men leze de volgende zinnen uit zijn rapport.

„Wellicht kan later overwogen worden of de speciale Agent, vanwege de kolonie, kan worden uitgezonden naar de Vereenigde Staten, om daar door woord en geschrift voor de kolonie reclame te maken. Het maken van reclame zal, vooral als men Amerikaansch kapitaal tot zich wil trekken, op den duur onontbeerlijk blijken."

*A bon entendeur salut!*

De betrekkingen met Suriname kunnen velen, wat nationaler gemaakt te worden, schreef ik hierboven; met vreugde valt te constateeren, dat Nederland zijn goeden wil daartoe getoond heeft. Een studie-syndicaat voor Suriname heeft zich op initiatief van den nieuwbenoemden Gouverneur van Suriname, den heer G. J. Staal, gevormd. De beteekenis van de instelling dezer commissie zal in een volgend bericht

nader besproken worden, er zij echter thans reeds gezegd, dat de, in de dagbladen gepubliceerde, namen der deelnemers aanleiding geven tot goede verwachting in de resultaten van het syndicaat.

G. E. H. *Huff*

#### DE RIJKSMIDDELEN.

Over de maand September — zie het overzicht der Rijksmiddelen onder de maandcijfers — bedroegen de ontvangsten de som van f 13.087.878,24. Zij overtroffen de ontvangsten over dezelfde maand in 1915 met f 1.864.274,08, maar bleven ruim twee miljoen gulden beneden het een-twaalfde gedeelte der raming.

Voor de eerste maal vermeldt het overzicht eene ontvangst uit belastingen in verband met de buitengewone omstandigheden geheven, en wel f 181.106,83 verkregen uit de Verdedigingsbelasting Ia (welke belasting feitelijk neerkomt op het heffen van honderd procenten op de bestaande vermogensbelasting). Het behoeft geen verwondering te wekken, dat de overige crisisheffingen (Oorlogswinstbelasting, Verdedigingsbelastingen Ib en II) nog niets in het laadje hebben gebracht, aangezien zij, in tegenstelling met de eerstgenoemde, die zich geheel aan de vermogensbelasting aansluit, eene zelfstandige voorbereiding vereischen.

Treffen wij nu eene vergelijking tusschen den loop der gewone middelen gedurende het tijdvak Januari tot en met September 1916 en dien over hetzelfde tijdvak van het jaar 1913, toen de oorlog zijn invloed nog niet deed gevoelen. Wordt buiten beschouwing gelaten de vervanging van de bedrijfsbelasting door de Rijksinkomstenbelasting en de daarmee samenhangende wijziging in de vermogensbelasting en vermeerderd men de ontvangsten over de genoemde maanden in 1916 wegens den suikeraccijns met hetgeen tot dusver in dat jaar uit de procenten op dien accijns ten behoeve van het Leeningfonds 1914 is verkregen, dan verkrijgt men de volgende cijfers:

1916 tijdvak Januari tot en met Sept.	f 125.102.000
1913 " " " " " "	„ 110.816.000

Meer . . . . f 14.286.000

Deze vermeerdering bedraagt 12,89 pCt. of, per jaar gerekend, 4,29 pCt., welke percentages echter dalen tot 12,5 en 4,16, indien de opbrengst der successierechten in beide tijdvakken buiten rekening wordt gelaten. Bij toepassing van deze correctie wordt het genoemde verschil van f 14.286.000 teruggebracht tot f 12.449.000.

Alvorens op grond van de gebleken vermeerdering omtrent den vooruitgang der ontvangsten van 's Rijks schatkist eenige gevolgtrekking kan worden gemaakt, dient men er wel op te letten, dat het genoemde gunstige verschil voor verreweg het grootste gedeelte, immers voor f 11.395.000, op rekening komt van de zeer hooge opbrengst van den suikeraccijns en van den geslachtaccijns, welke opbrengst. — gelijk in dit blad reeds meermalen werd betoogd — eenerzijds door de buitengewone omstandigheden in sterke mate wordt beïnvloed en anderzijds ten deele (voor zoover n.l. den suikeraccijns betreft) door restitutie bij eventueelen uitvoer voor 's Rijks schatkist kan verloren gaan.

#### DE STIJGING DER KATOENPRIJZEN.

Een medewerker uit de katoenbranche schrijft:

De prijzen van ruwe katoen zijn sedert het begin van den oorlog geregeld gestegen en hebben thans een niveau bereikt, zooals men dat sedert den Amerikaanschen burgeroorlog niet meer heeft gekend.

Toen begin Augustus 1914 de oorlog uitbrak, waren de katoenprijzen vrij hoog, omdat de Amerikaansche oogst 1913/14 van circa 14½ miljoen balen, gevolgd op den oogst 1912/13 van circa 14 miljoen balen, niet heel groot genoemd kon worden en bij de steeds toenemende wereldconsumptie de voorraden

over het algemeen niet groot waren. De loco-notering voor middling bedroeg einde Juli 1914 in New York 13 cents en in Liverpool 7 pence. De vooruitzichten voor den Amerikaanschen katoenooft 1914/15 waren echter zeer gunstig.

Na het uitbreken van den wereldoorlog had men rekening te houden met de zeer verminderde consumptie op het vasteland van Europa en de waarschijnlijkheid van een zeer grooten oogst in Amerika, zoodat de prijzen dan ook gevoelig daalden. Om moeilijkheden in de termijnmarkten te voorkomen, werden deze einde Juli 1914 voorloopig gesloten en duurde het eenige maanden, voordat men weer van een gewone markt kon spreken. In Liverpool had men nog wel een officieele notering, die successievelijk verlaagd werd, naarmate meer oude posities geliquideerd konden worden en de nieuwe oogst begon binnen te komen. Zodoende werd in Liverpool slechts één maand n.l. Jan./Febr. genoteerd en werd de prijs successievelijk verlaagd van 6,12 pence in Augustus tot 4,25 pence in November 1914. In New York bleef de markt langer gesloten, doch bij opening in November was ook de loco-notering, die einde Juli nog 13 cents bedroeg, gedaald tot 7½ cent. Deze prijzen waren lager dan men sedert jaren had gezien en men verwachtte algemeen een zeer grooten overvloed van ruwe katoen.

Niet alleen werd de Amerikaansche katoenooft 1914/15 toen reeds op ruim 16 miljoen balen getaxeerd, doch men meende ook, dat het verbruik in Duitschland, Oostenrijk, België en een groot gedeelte van Noord-Frankrijk, dat samen zeker meer dan 3 miljoen balen per jaar bedroeg, geheel zou uitvallen en dat dus de uitvoeren van Amerika zeer sterk zouden verminderen. Doordat katoen echter toen nog geen contrabande was en Engeland waarschijnlijk door pressie van de Vereenigde Staten, waar men een afzet voor de overvloedige katoen wenschte, katoenverscheppingen „aan order” naar Continentale havens en met Amerikaansche schepen zelfs naar Bremen vrij doorliet, werden de midden-Europeesche staten toch nog goed voorzien en werd hoofdzakelijk via Genua, Gothenburg en Rotterdam nog een zeer groot gedeelte van den oogst 1914/15 naar Duitschland en Oostenrijk verscheept <sup>1)</sup>. De volgende cijfers zullen eenigszins den omvang van dit vervoer doen beseffen:

Uitvoeren van Noord-Amerika naar de volgende havens in duizenden balen gedurende het seizoen:

	1913/14	1914/15	1915/16
Gothenburg .....	23	744	66
Genua .....	446	1059	768
Rotterdam .....	37	521	100
Christiania .....	2	47	19
Bremen .....	2583	231	—
Hamburg .....	220	52	—
Antwerpen .....	120	1	—
Gent .....	93	—	—
Triest .....	101	—	—
Totaal ....	3625	2655	953

Men taxeert dus, dat in de wintermaanden van 1914/15 ruim 2 miljoen balen Amerikaansche katoen, voor een klein gedeelte direct naar Bremen, doch voor het overgrootste gedeelte via neutrale havens naar Duitschland en Oostenrijk verscheept werden. Niet-tegenstaande dit verbruik dus veel grooter was dan men verwacht had, bleven de prijzen voor katoen toch

<sup>1)</sup> Begin 1915 had men zelfs de abnormaliteit dat, terwijl katoen voor het verbruik van de Nederlandsche spinnerijen uit Noord-Amerika aan de Nederlandsche Regeering werd geconsigneerd en de spinners zodoende ten aanzien hunner productie aan zeer strenge banden werden gelegd, heele scheepsladingen katoen geadresseerd aan een neutralen expediteur in een der bovengenoemde havens zonder eenige moeilijkheden hun midden-Europeesche eindbestemming konden bereiken.

zeer laag en was in Maart 1915 de loco-notering in New York nog 8½ cent en in Liverpool 5½ pence.

In April 1915 werd katoen door de Britsche Regeering tot contrabande verklaard en traden daarmede tevens de Engelsche blokkade-regelen in kracht, waarbij de eindbestemming der goederen als maatstaf werd aangenomen. Hierdoor kwam een einde aan de katoenverscheppingen naar Duitschland en Oostenrijk, zoodat wel verondersteld mag worden, dat na April 1915, wat katoen betreft, slechts enkele gesmokkelde partijen, benevens de oogst van Klein-Azië, die echter in den regel niet meer dan 150.000 balen per jaar bedraagt, de midden-Europeesche landen hebben bereikt. Het ophouden van dezen afzet had echter geen daling van prijzen tengevolge; integendeel, toen bleek, dat de berichten omtrent den oogst 1915/16 minder gunstig luiden, werd de markt spoedig vaster en stegen de prijzen in Juli/Augustus 1915 tot circa 10 cents in New York en 6 pence in Liverpool.

Later in het najaar 1915 werden de berichten omtrent den nieuwen oogst nog ongunstiger en stegen de prijzen successievelijk, totdat einde 1915 een prijs van 12 cents in New York en 7½ pence in Liverpool bereikt werd.

In de eerste helft van 1916 veranderden de prijzen niet veel, zoodat einde Juli 1916 de noteringen nog resp. 13 cents en 8 pence bedroegen.

De vooruitzichten van den oogst 1916/17 waren aanvankelijk niet ongunstig. De oogst 1915/16 had incl. linters slechts plm. 12 miljoen balen opgeleverd en toen volgens het Rapport van het Landbouw-Bureau te Washington de conditie van den nieuwen oogst op 1 Juli 1916 81,1 pCt. bedroeg tegen 80,3 pCt. op 1 Juli 1915, bij een aanplant van 36 miljoen acres tegen 32 miljoen acres in het vorige jaar, meende men algemeen een oogst van plm. 14 miljoen balen te mogen verwachten. Gedurende de zomermaanden werden de weerberichten echter steeds ongunstiger, zooals uit onderstaande maandcijfers van het Landbouw-Bureau blijkt:

Oogst- jaar	Conditie in procenten				Aanplant Oogst in duiz. in duiz. acres balen	
	1 Juni	1 Juli	1 Aug.	1 Sept.	1 Oct.	
1913/14	79,1	81,8	79,6	68,2	64,1	37.458 14.614
1914/15	74,3	79,6	76,4	78,-	73,5	37.406 16.738
1915/16	80,-	80,3	75,3	69,2	60,8	32.107 12.013
1916/17	77,5	81,1	72,3	61,2	56,3	35.994 ?

Dit cijfer van 56,3 pCt. op 1 Oct. 1916 was het laagst tot nu toe gepubliceerde cijfer en men verwacht thans algemeen, dat de Amerikaansche katoenooft 1916/17 incl. linters niet meer dan plm. 12 miljoen balen zal opleveren. Waar de consumptie, zelfs na uitschakeling van Duitschland en Oostenrijk nog op 13½ miljoen balen Amerikaansche katoen wordt geschat, is het geen wonder, dat de prijzen, na publicatie van dit bericht, geregeld gestegen zijn, zoodat de loco-notering in New York thans (18 Oct.) 18,60 cents en in Liverpool 11½ pence bereikt heeft, en de katoenprijzen daardoor een niveau bereikt hebben, dat men zeker in het begin van den oorlog niet voor mogelijk zou hebben gehouden.

Van den verderen loop der markt is thans weinig te zeggen. Het schijnt werkelijk wel, alsof de opbrengst van den thans binnenkomenden Amerikaanschen oogst niet groot zal zijn. De Egyptische oogst waarvan de berichten aanvankelijk zoo gunstig luiden, valt ook niet mede, zoodat de loco-prijs van fully good fair Brown Egyptische te Liverpool van 11½ pence in Juli j.l. thans tot boven 16 pence is gestegen, terwijl de Engelsch-Indische oogst zeer goed schijnt te zullen worden en de opbrengst op circa 6 miljoen balen wordt geschat, tegen 5 miljoen in 1915/16 en 4,7 miljoen in 1914/15. Men moet echter afwachten of bij de abnormaal hooge prijzen de consumptie niet zal afnemen en of de industrie ten slotte deze prijzen zal kunnen betalen. Veel hangt natuurlijk ook af van den duur van den oorlog, want

nu na April 1915 feitelijk slechts zeer weinig katoen in Duitschland en Oostenrijk is ingevoerd, zijn de voorraden daarvan in die landen uiterst miniem. De fabrieken daar hebben reeds sedert een jaar onder Regeeringscontrôle gewerkt, nadat in den zomer van 1915 de beschikbare hoeveelheden reeds successievelijk door de Regeering waren gedistribueerd. De meeste fabrieken staan dan ook reeds sedert maanden stil of brengen slechts een klein percentage hunner vroegere productie voort op Regeeringsorders, zoodat in Duitschland en Oostenrijk niet alleen een enorm gebrek aan ruwe katoen is ontstaan, doch langzamerhand ook aan katoengarens en manufacturen. Men mag dus wel verwachten, dat na afloop van den oorlog voor deze landen een zeer groote vraag zal ontstaan en dat in de zeer dringende behoefte, die daar dan zal heerschen, tot elken prijs voorzien zal moeten worden. Wanneer zal zulks het geval zijn? *Gulden*

### REGEERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED.

**Uitvoerverboden.** Bij Kon. besluit van 17 dezer is verboden de uitvoer van verschillende zaden, t.w. radijs-, sla-, komkommer-, augurken-, cichorei- en andijviezaad, terwijl met ingang van 20 dezer verboden werd de uitvoer van aloxite, alundum, amaril, carborundum, corundum en alle gelijksoortige *slijpmiddelen* in elken vorm.

**Vergunningen tot uitvoer van onder eenig uitvoerverbod vallende goederen.** Door den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, is ter kennis van belanghebbenden gebracht, dat vergunningen tot uitvoer van onder eenig uitvoerverbod vallende goederen, behoudens de daaraan verbonden voorwaarden, in door of vanwege den Minister van Financiën te bepalen gevallen slechts dan geldig zijn, indien de consenten voor het vervoer der goederen in het grensgebied volgens de voorschriften van dien Minister voorzien zijn van een ambtelijke aanwijzing van het vervoermiddel waarmee, van den vervoerder door wien, van den weg waarlangs en van den tijd waar binnen vervoer en uitvoer moeten plaats hebben.

In verband hiermede is nader door den Minister van Financiën bepaald, dat met ingang van 8 November a.s. de vergunningen van een dergelijke ambtelijke aanwijzing moeten voorzien zijn in alle gevallen, waarin het vervoer der goederen in het grensgebied gedekt moet zijn door een geldig document, behalve voor zoover het vervoer geschiedt te water of door ondernemingen van geregelde diensten als bedoeld in de beschikking van 28 Februari j.l.

**Distributie van Regeeringsgoederen.** Door den Minister van Landbouw is opnieuw eene uitvoerige circulaire gericht tot de gemeentebesturen inzake de distributie van regeeringsgoederen krachtens de Distributiewet. Uit de reeds ter goedkeuring ingezonden gemeentelijke distributieregelingen, als bedoeld in art. 8, 4e lid dier wet, is den Minister van zoo groote verschillen gebleken ten aanzien van het ten deze te volgen beleid, dat het hem in het algemeen belang wenschelijk voorkomt meer eenvormigheid te bevorderen. In verband hiermede wordt in de circulaire een uiteenzetting gegeven van den toekomstigen gang van zaken, gelijk de Minister zich dien denkt; in deze uiteenzetting liggen uit den aard der zaak de grondregelen opgesloten, waaraan de ter goedkeuring overgelegde gemeentelijke distributieregelingen zullen worden getoetst.

**Vervoer van aardappelen.** Het tot dusverre geldende verbod tot vervoer van de volgende soorten klei-aardappelen, namelijk Bravo's, Blauwen, Bonte blauwen, Roode Star, Frisia, de Wet en Industrie, anders dan naar de opslagplaats van den ver-

bouwer, is thans in zooverre beperkt, dat de burge-meesters opheffing van het verbod kunnen verleenen, doch alleen voor vervoer binnen de gemeente en van die aardappelen, welke op 30 Sept. j.l. in de gemeente aanwezig waren. *Reyne*

### MAANDCIJFERS. OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN. (In Guldens).

	September 1916	Eerste negen maanden van 1916	Eerste negen maanden van 1915
<i>Directe belastingen.</i>			
Grondbelasting .....	502.221	12.041.140	11.543.599
Personeele belasting ..	822.153	9.628.046	9.309.149
Inkomstenbelasting ..	1.112.711	25.735.861	1.290.665
Belasting op bedrijfs- en andere inkomsten....	—	—	9.560.109
Vermogensbelasting ..	182.258	1.405.700	4.994.187
Mijnen .....	31.453	51.349	11.923
Totaal .....	2.650.796	48.862.096	36.709.632
<i>Invoerrecht en</i>			
Formaatzegel .....	1.395.019	13.155.428	11.052.366
Formaatzegel .....	1.950	19.623	17.719
Totaal .....	1.396.969	13.175.051	11.070.085
<i>Accijnzen.</i>			
Suiker .....	2.149.898	24.240.637	18.295.975
Wijn .....	339.416	1.091.105	1.199.880
Gedistilleerd .....	2.212.701	19.360.616	17.813.001
Zout .....	169.076	1.660.762	1.601.049
Bier en azijn .....	139.878	1.243.384	1.189.984
Geslacht .....	742.501	6.928.600	5.974.332
Totaal .....	5.753.470	54.525.104	46.074.221
<i>Gouden en zilveren werken</i>			
Essaailoon .....	57.162	462.311	311.739
Essaailoon .....	39	428	452
Totaal .....	57.201	462.739	312.191
<i>Indirecte belastingen.</i>			
Zegelrechten .....	608.892	5.716.012	4.057.355
Registratierechten ...	849.214	7.230.913	3.803.655
Hypotheekrechten ...	89.169	737.457	353.428
Successierechten .....	1.383.343	13.708.476	13.330.790
Totaal .....	2.930.618	27.392.858	21.545.228
<i>Domeinen</i> .....	194.140	1.706.104	658.580
<i>Staatsloterij</i> .....	17.175	453.385	466.006
<i>Jacht en visscherij</i> ...	13.303	183.326	153.511
<i>Loodsgelden</i> .....	74.205	635.722	863.003
Totaal generaal ..	13.087.878	147.396.387	117.852.456

### OPCENTEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	September 1916	Eerste negen maanden van 1916	Eerste negen maanden van 1915
<i>Directe belastingen.</i>			
Grondbelasting .....	100.887	2.249.201	2.168.489
Personeele belasting ..	185.569	2.046.504	1.769.961
Inkomstenbelasting ..	423.875	7.839.243	425.920
Vermogensbelasting ..	58.540	384.507	126.739
<i>Accijnzen.</i>			
Suiker .....	429.980	4.848.127	3.108.710
Wijn .....	67.883	218.221	59.624
Gedist. (binn.- en buitl.)	221.270	1.936.062	1.740.103
<i>Indirecte belastingen.</i>			
Zegelrecht van buitl. eff.	30.944	353.434	186.629
Registratierechten ...	84.741	720.132	362.711
Hypotheekrechten ...	8.880	73.104	33.611
Totaal .....	1.612.569	20.668.535	9.982.497

### BELASTINGEN IN VERBAND MET DE BUITEN- GEWONE OMSTANDIGHEDEN.

	September 1916	Eerste negen maanden van 1916
Oorlogswinstbelasting .....	—	—
Verdedigingsbelasting Ia .....	181.106,83	181.106,83
Verdedigingsbelasting Ib .....	—	—
Verdedigingsbelasting II .....	—	—
	181.106,83	181.106,83

## STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. \*\*\* beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

## GELDKOERSEN.

## I. BANKDISCONTO'S.

	21 October 1916	20 Juli 1914
Ned. Bank	Disc. Wissels. 4 1/2 sedert 1 Juli '15 Bel. Binn. Eff. 4 1/2 " 1 " '15 Vrsch. in R.C. 5 1/2 " 19 Aug. '14	3 1/2 sedert 23 Mrt. '14 " 23 " '14 " 23 " '14
Bank van Engeland	6 " 14 Juli '16	3 " 29 Jan. '14
Duitsche Rijksbank	5 " 23 Dec. '14	4 " 5 Febr. '14
Bank van Frankrijk	5 " 20 Aug. '14	3 1/2 " 29 Jan. '14
Oostenr. Hong. Bk.	5 " 10 Apr. '15	4 " 12 Mrt. '14
Russische Staatsbk.	6 " 27 Juli '14	5 " 1 Apr. '14
Nat. Bank v. Denem.	5 " 10 " '15	5 " 6 Febr. '14
Zweedsche Rijksbk.	4 1/2 " 1 Mei '16	4 1/2 " 6 " '14
Zwitsersche Nat. Bk.	4 1/2 " 2 Jan. '15	3 1/2 " 19 " '14
Bank van Italië	5 " 1 Juni '16	5 " 9 Mei '14
Feder. Res. Bk. N.Y.	3-5 " 4 Febr. '15	—
Javasche Bank	3 1/2 " 1 Aug. '09	3 1/2 " 1 Aug. '09

## II. OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolongatie	Part. disconto	Part. disconto	Part. disc.	Call-money
21 Oct. '16	1 3/8-5/8	2 1/2	5 10/32	4-5/8	—	2 3/4-3
16-21 " '16	1-5/8	2 1/4-3/4	5 10/32	4-5/8	—	2 1/4-3
9-14 " '16	1 1/8-1/4	2 1/4-1/2	5 10/32-5/8	4-5/8	—	2 1/2-4
2-7 " '16	1 1/8-1/2	2-1/2	5 5/8	4-5/8	—	2 1/4-3/4
18-23 O. '15	2 16/16	3-1/4	4 5/8-7/8	—	—	1 7/8
19-24 O. '14	—	—	3 1/8-1/4	—	—	6
20-24 Jul. '14	3 1/8-3/16	2 1/4-3/4	2 1/4-3/4	2 1/8-1/2	2 3/4	1 3/4-2 1/2

## WISSELKOERSEN.

## I. KOERSEN IN NEDERLAND.

Voor Londen, Berlijn en Parijs worden voorloopig ook de dagelijksche noteeringen te Amsterdam opgenomen. De dagelijksche koersen op New York, alsmede de laagste en hoogste der week zijn aan particuliere opgaven ontleend.

Data	Londen	Berlijn	Parijs	New York
16 Oct. 1916 ..	11.64 1/2	42.35	41.92 1/2	2.44
17 " 1916 ..	11.63 1/2	42.30	41.92 1/2	2.43 3/4
18 " 1916 ..	11.61 1/4	42.17 1/2	41.82 1/2	2.43 1/2
19 " 1916 ..	11.58 1/2	42.15	41.75	2.43
20 " 1916 ..	11.61 1/4	42.30	41.80	2.43 1/4
21 " 1916 ..	11.61	42.35	41.80	2.43 3/8
Laagste der week	11.57	42.—	41.70	2.42 1/4
Hoogste " " "	11.65 1/4	42.42 1/2	41.95	2.44 1/4
14 Oct. 1916 ..	11.65	42.32 1/2	41.95	2.44
7 " 1916 ..	11.66 1/2	42.42 1/2	41.95	2.44 3/8
Muntpariteit ..	12.10 3/8	59.26	48.—	2.48 3/4

Data	Zwitserland	Wenen	Kopenhagen	Stockholm	Batavia telegrafisch
21 Oct. 1916	46.20	28.52 1/2	66.07 1/2	68.90	99 1/2-100 1/2
Laagste d. w.	46.17 1/2	28.40	65.80	68.70	—
Hoogste " " "	46.37 1/2	28.70	66.15	69.—	—
14 Oct. 1916	46.35	28.65	66.05	69.—	99 1/2-100 1/2
7 Sept. 1916	46.20	28.70	66.32 1/2	69.50	99 1/2-100 1/2
Muntpariteit	48.—	50.41	66.67	66.67	100

## OVERZICHT.

De reeds de vorige week aangevangen daling in de wisselkoersen ging ook deze week verder. Londen daalde van 11,65 tot 11,57. Parijs van 41,92 1/2 tot 41,70, daarna trad eenig herstel in, zoodat de week sloot op 11,61 en 41,80.

Berlijn was zeer onregelmatig, daalde aanvankelijk van 42,32 1/2 tot 42,02 1/2 en ging daarna weder sprongsgewijze naarboven; slot 42,30 na 42,42 1/2. Weenen was minder onregelmatig, maar daalde gestadig.

De neutrale landen gingen ongeveer gelijkmatig op en neer met Londen, uitgezonderd Zwitserland, dat aanvankelijk vast was en daarentegen den laatsten dag sterk daalde. De noteering was de geheele week 46,32 1/2 à 46,35; Zaterdag echter plotseling à 46,20 aangeboden.

## II. KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Londen (in £ per £)	Zicht Parijs (in frs. p. \$)	Zicht Berlijn (in cents p. Rm. 4)	Zicht Amsterd. (in cents per gld.)
21 October 1916	4.76.35	5.84 1/2	70 7/8	41 3/10
Laagste d. week..	4.76.35	5.84	70 1/8	40 15/16
Hoogste " " "	4.76.45	5.84 3/4	70 3/8	41 3/16
14 October 1916	4.76.40	5.84	70 1/4	40 7/8
7 " 1916	4.76.45	5.83 3/4	70 3/8	40 7/8
Muntpariteit....	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 3/16

## III. KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	6 Oct. 1916	13 Oct. 1916	Week 14-20 October		20 Oct. 1916
				Laagste	Hoogste	
Alexandrië..	Piast. p. £	97 3/8	97 3/8	97 3/8	97 3/8	97 3/8
B. Aires ....	d.p.gd.pes.	49 9/16	49 9/16	49 9/16	49 9/16	49 7/16
Calcutta ....	sh/d.p.rup.	1/4 1/8	1/4 1/8	1/4 1/8	1/4 1/8	1/4 1/8
Hongkong ..	id. p. \$	2/2 1/8	2/2 1/8	2/2 1/4	2/2 3/8	2/2 3/8
Lissabon ....	d. p. escudo	34 1/8	34 1/8	34 1/8	34 3/8	34 1/8
Madrid ....	Peset. p. £	23.70	23.61 1/2	23.50	23.62 1/2	23.50
Montevideo..	d. p. peso	53 1/4	52 1/2	52 1/2	52 3/8	52 3/8
Montreal....	\$ per £	4.76 3/8	4.76 1/2	4.76 1/4	4.76 3/8	4.76 3/8
Petrograd ..	R. p. £ 10	151 1/2	152	152 1/2	153 3/8	153
R.d.Janeiro 1)	d. p. milr.	12 11/32	12 5/16	12 1/8	12 9/32	12 7/32
Rome .....	Lires p. £	30.78 1/2	30.80	30.82 1/2	31	31
Shanghai ..	sh/d p. tael	3/0 7/8	3/1	3/1	3/1 1/4	3/1 1/4
Singapore ..	id. p. \$	2/4 3/16	2/4 3/16	2/4 3/16	2/4 3/16	2/4 3/16
Valparaiso 1)	d. p. pap. p.	10 25/32	10 1/2	10 13/32	10 17/32	10 19/32
Yokohama ..	sh/d.p. yen	2/1 3/8	2/1 9/16	2/1 9/16	2/1 1/8	2/1 11/16

1) Noteeringen op 90 dagen.

## GOUDE EN ZILVER.

## GOUDBEWEGING BIJ DE BANK VAN ENGELAND.

Sedert begin Augustus 1916 worden de dagelijksche ontvangsten en onttrekkingen van goud door de Bank van Engeland tijdelijk niet bekend gemaakt.

## ZILVER.

Tengevolge van het ophouden van de verkoopen voor Chinese en Indische rekening opende de zilvermarkt deze week met iets betere noteeringen. Ruimer aanbod van Amerikaansche zijde deed den prijs evenwel van 32 3/16 tot 32 5/16 terugloopen, van welk verlies slechts 1/16 d. kon worden ingehaald: het slot was 32 3/8.

Het Oosten was ook niet als koper op de markt, zoodat de Amerikaansche verkoopers slechts de muntorders tegenover zich zagen; deze zijn echter steeds omvangrijk genoeg om het aangeboden materiaal te kunnen opnemen, hoewel de koopers bij vermeerdering van aanbod wel eens aarzelen en een afwachting houding aannemen.

Naar de firma Sam. Montagu & Co. in haar circulaire mededeelt hebben de Mexikaansche mijnen te kampen met gebrek aan hulpstoffen (o. a. cyanide) en is van die zijde vermindering van productie te verwachten.

## Noteering te Londen.

te New York.

21 Oct. 1916 .....	32 3/8	67 7/8
14 " 1916 .....	32 1/2	68
7 " 1916 .....	32 1/8	68 1/4
30 Sept. 1916 .....	32 7/8	69 1/8
23 Oct. 1915 .....	23 7/8	48 7/8
24 Oct. 1914 .....	22 1/2	49 1/8
20. Juli 1914 .....	24 15/16	54 1/8



**NEDERLANDSCHE BANK.**

VERKORTE BALANS OP 21 OCTOBER 1916.

Activa.		
Binnenl. Wissels, Prom., enz. in disc.	H.-bk. f 36.623.488,38 B.-bk. „ 322.910,92 Ag.-sch. „ 11.906.912,69	f 98.853.311,99
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef. f 8.002.055,—	„ 8.002.055,—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.		
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	H.-bk. f 18.710.393,17 B.-bk. „ 3.808.608,75 1/2 Ag.-sch. „ 37.987.699,09	f 60.506.701,01 1/2
Op Effecten	f 55.046.901,01 1/2	
Op Goederen en Spec.	„ 5.459.800,—	„ 60.506.701,01 1/2
Voorschotten a. h. Rijk		„ 13.229.987,95 1/2
Munten Muntmateriaal	Munt, Goud f 61.450.350,— Muntmat. Goud „ 522.207.677,28 1/2	f 583.658.027,28 1/2
Munt, Zilver, enz.	„ 6.409.837,24 1/2	„ 590.067.864,53
Muntmat. Zilver		
Effecten	Bel. v. h. Res. fonds. f 5.146.332,62 1/2 id. van 1/8 v. h. kapit. „ 3.961.360,75	„ 9.107.693,37 1/2
Geb. en Meub. der Bank	„ 1.400.000,—	
Diverse rekeningen	„ 56.557.722,73 1/2	f 837.725.336,60
Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—	
Reservefonds	„ 5.155.090,93 1/2	
Bankbiljetten in omloop	„ 715.964.815,—	
Bankassigatiën in omloop	„ 2.449.294,02	
Rekening-Courant saldo's:		
Van het Rijk	f —	
Van anderen	„ 89.312.245,47 1/2	„ 89.312.245,47 1/2
Diverse rekeningen	„ 4.843.891,17	„ 4.843.891,17
		f 837.725.336,60

Beschikbaar metaalsaldo	f 427.622.495,38 1/2
Op de basis van 2/3 metaaldekking	„ 266.077.224,48 1/2
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is	„ 2.138.112.470,—

Bij vergelijking met den vorigen weekstaat blijken de volgende verschillen:

	Meer	Minder
Disconto's	4.942.011,13 1/2	
Buitenlandsche wissels		128.783,—
Beleeningen	1.005.176,20	
Goud		1.018.681,32
Zilver	137.137,64	
Bankbiljetten	511.695,—	
Part. Rek.-Crt. saldo's	1.240.009,27 1/2	

N.B. Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	14 Oct. 1916	21 Oct. 1916
Aan schatkistpromessen.. waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst	f 132.460.000,—	f 137.460.000,—
Aan schatkistbiljetten ..	„ 78.000.000,—	„ 83.300.000,—
Aan zilverbons	„ 61.567.000,—	„ 61.567.000,—
	„ 15.487.731,—	„ 15.786.035,50

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden guldens.)

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeisbare schulden
21 Oct. 1916	583.658	6.410	715.965	91.762
14 „ 1916	584.677	6.273	715.453	90.348
7 „ 1916	587.354	6.189	708.521	99.070 <sup>1)</sup>
30 Sept. 1916	587.360	6.597	700.782	108.636
23 „ 1916	587.367	6.931	678.644	143.451
16 „ 1916	587.373	7.000	678.243	146.374
9 „ 1916	583.879	7.160	675.829	146.397
2 „ 1916	584.865	7.460	679.571	134.879
26 Aug. 1916	585.813	8.231	657.109	140.467
19 „ 1916	587.278	8.694	659.399	133.792
12 „ 1916	588.254	9.074	662.369	124.635
5 „ 1916	588.114	9.788	668.017	116.044
29 Juli 1916	581.564	10.784	661.679	92.148
23 Oct. 1915	393.517	2.424	551.501	20.484
24 Oct. 1914	160.583	3.894	464.480	21.550
25 Juli 1914	162.114	8.228	310.437	6.198

<sup>1)</sup> Waarvan Rek. crt. saldo van het Rijk f 2.694.000.

Data	Disconto's		Beleeningen	Beschikbaar Metaal-saldo	Dek-kings-percentage
	Totaal	Hiervan Schatkist-promessen rechtstreeks			
21 Oct. 1916	98.853	83.000	60.507	427.622	73
14 „ 1916	93.911	78.000	59.502	428.889	73
7 „ 1916	105.286	89.500	59.986	431.122	73
30 Sept. 1916	105.616	89.500	60.662	431.171	73
23 „ 1916	106.005	89.500	61.692	428.984	72
16 „ 1916	106.348	89.500	62.736	428.547	72
9 „ 1916	105.368	88.500	63.168	425.731	72
2 „ 1916	97.276	80.500	64.043	428.532	73
26 Aug. 1916	75.887	59.500	64.757	433.626	74
19 „ 1916	70.087	53.500	65.766	436.430	75
12 „ 1916	66.467	49.500	66.421	439.024	76
5 „ 1916	64.058	46.500	67.203	440.195	76
29 Juli 1916	37.521	19.500	68.101	440.696	79
23 Oct. 1915	75.483	45.560	86.030	281.027	69
24 Oct. 1914	183.589	69.000	133.549	67.099	34
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 <sup>1)</sup>	54

<sup>1)</sup> Op de basis van 2/3 metaaldekking.

**JAVASCHE BANK.**

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden Guldens.)

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeisb. schulden
19 Aug. 1916	70.069	24.377	145.373	60.171
12 „ 1916	67.687	23.825	146.577	54.478
5 „ 1916	67.664	24.013	154.044	53.451
29 Juli 1916	64.204	25.674	150.635	56.645
21 Aug. 1915	37.212	31.275	127.018	27.040
22 Aug. 1914	21.830	22.023	124.235	16.426
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Diverse rekeningen <sup>1)</sup>	Beschikbaar metaal-saldo	Dek-kings-percentage
19 Aug. 1916	7.151	37.544	61.677	7.796	53.337	46
12 „ 1916	6.921	38.059	61.028	6.318	51.301	45
5 „ 1916	6.747	38.089	66.006	6.491	51.178	44
29 Juli 1916	6.694	38.787	68.711	5.896	48.422	43
21 Aug. 1915	6.176	11.071	52.418	18.017	37.675	44
22 Aug. 1914	8.784	6.494	70.733	3.472	16.771	31
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	4.842 <sup>2)</sup>	44

<sup>1)</sup> Sluitpost der activa.

<sup>2)</sup> Op de basis van 2/3 metaaldekking.

## SURINAAMSCH BANK.

## OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden guldens.)

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Disconto's	Div. roke- ningen <sup>1)</sup>
9 Sept. 1916..	643	1.155	745	885	727
2 " 1916..	708	1.054	791	882	623
26 Aug. 1916..	715	1.035	978	891	563
19 " 1916..	700	1.049	975	890	657
4 Sept. 1915..	867	1.094	1.451	847	1.292
5 Sept. 1914..	716	1.078	851	737	448
25 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

<sup>1)</sup> Sluitpost der activa.

## BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

## I. BANK VAN ENGELAND.

WEEKSTAAT VAN 18 OCTOBER 1916.

## ISSUE DEPARTMENT.

Notes issued.. £	72.986.265	Governm. Debt £	11.015.100
		Other securities,,	7.434.900
		Gold coin and bullion....,,	54.536.265
£	72.986.265	£	72.986.265

## BANKING DEPARTMENT.

Capital..... £	14.553.000	Government securities.. £	42.187.840
Rest.....,,	3.157.252	Other securities,,	101.389.822
Public deposits,,	55.589.446	Notes.....,,	36.318.405
Other deposits,,	108.495.580	Gold and silver coin.....,,	1.918.886
Seven-day and other bills...,,	19.675	£	181.814.953
£	181.814.953	£	181.814.953

## OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens de cijfers der door de Regeering uitgegeven currency notes van 1 £ en 10 sh. met het bedrag der gouddekking en der tot dekking aangewezen Government securities. De publicatie dezer cijfers geschiedt sedert 26 Augustus 1914.

(In duizenden p. st.)

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
18 Oct. 1916	56.455	36.668	134.934	28.500	102.633
11 " 1916	55.696	36.854	134.527	28.500	102.978
4 " 1916	54.631	37.064	132.991	28.500	101.266
27 Sept. 1916	53.552	36.536	131.525	28.500	99.321
20 Oct. 1915	58.886	32.573	79.315	28.500	29.621
21 Oct. 1914	60.063	34.799	30.276	8.500	13.924
22 Juli 1914	40.164	29.317	.....	.....	.....

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Re-serve	Dek- kings- percen- tage <sup>1)</sup>
18 Oct. 1916	42.188	101.390	55.589	108.496	38.237	23 1/4
11 " 1916	42.188	102.773	55.135	109.361	37.292	22 3/4
4 " 1916	42.188	109.168	52.236	117.402	36.016	21 1/4
27 Sept. 1916	42.188	95.387	53.372	101.483	35.467	22 3/8
20 Oct. 1915	18.896	98.618	46.128	98.381	44.762	31
21 Oct. 1914	24.074	108.788	15.764	143.058	43.714	27 1/2
22 Juli 1914	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 3/8

<sup>1)</sup> Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

## II. DUITSCHE RIJKS BANK.

STAAT VAN 14 OCTOBER 1916.

De biljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

Metallbestand .....	Mk.	2.518.042.000
davon Goldbestand .....	"	2.501.223.000
Reichs- und Darlehenskassenscheine....	"	340.427.000
Noten anderer Banken .....	"	10.382.000
Wechsel .....	"	7.478.921.000
Lombardforderungen .....	"	10.933.000
Effekten.....	"	78.078.000
Sonstige Aktiva .....	"	628.816.000
Grundkapital.....	"	180.000.000
Reservefonds .....	"	85.471.000
Notenumlauf .....	"	7.126.516.000
Sonstige täglich fällige Verbindlichkeiten	"	3.289.675.000
Sonstige Passiva .....	"	383.937.000

## OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens het cijfer der uitgegeven Darlehenskassenscheine. De Scheine, welke niet in kas zijn bij de Reichsbank, circuleeren grootendeels onder het publiek. De Darlehenskassen zijn ingesteld op 11 Augustus 1914.

(In duizenden Mark)

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassen- scheine	Circu- latie	Dek- kings- percen- tage <sup>1)</sup>
14 Oct. 1916	2.518.042	2.501.223	340.427	7.126.516	40
7 " 1916	2.511.291	2.492.933	370.072	7.230.214	40
30 Sept. 1916	2.503.636	2.484.774	392.091	7.369.965	39
23 " 1916	2.492.605	2.471.626	212.068	6.860.047	40
15 Oct. 1915	2.462.543	2.426.359	830.792	5.777.260	57
15 Oct. 1914	1.824.761	1.801.719	833.402	4.061.172	65
23 Juli 1914	1.691.398	1.356.857	65.479	1.890.895	93

<sup>1)</sup> Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitge- geven	In kas bij de Reichs- bank
14 Oct. 1916	7.478.921	3.289.675	2.466.000	326.600
7 " 1916	7.468.061	3.216.339	2.467.700	356.400
30 Sept. 1916	10.758.831	6.266.453	2.484.200	377.800
23 " 1916	7.687.918	3.679.741	2.123.800	182.900
15 Oct. 1915	4.390.377	1.677.611	1.735.000	785.000
15 Oct. 1914	2.975.029	1.571.532	1.015.000	829.000
23 Juli 1914	750.892	943.964	.....	.....

## III. BANK VAN FRANKRIJK.

## OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Van 6 Aug. 1914 tot 28 Jan. 1915 werden geen staten gepubliceerd. De met \* geteekende posten komen eerst sedert 28 Jan. 1915 in den weekstaat voor. De biljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

(In duizenden francs.)

Data	Goud	Zilver	* Te goed in het buitenland	Wissels	* Uitge- stelde wissels
19 Oct. 1916	4.885.785	328.560	778.340	452.150	1.377.592
12 " 1916	4.856.533	332.287	889.830	435.227	1.379.850
5 " 1916	4.840.446	335.105	829.806	512.155	1.382.977
28 Sept. 1916	4.832.751	336.840	723.220	410.958	1.386.186
21 Oct. 1915	4.692.674	363.292	1.029.787	268.326	1.930.954
22 Oct. 1914	—	—	—	—	—
23 Juli 1914	4.104.390	639.620	—	1.541.080	.....

Data	Beleening	* Buitgew. voorsch. afd. Staat	Bank- biljetten	Rek. Crt. Particu- lieren	Rek. Crt. Staat
19 Oct. 1916	1.175.617	8.600.000	16.800.016	2.541.756	79.451
12 " 1916	1.177.319	8.600.000	17.028.894	2.345.844	48.298
5 " 1916	1.185.844	8.600.000	17.011.144	2.252.168	59.108
28 Sept. 1916	1.176.805	8.500.000	16.714.063	2.248.051	36.322
21 Oct. 1915	575.512	6.900.000	13.831.994	2.574.027	82.594
22 Oct. 1914	—	—	—	—	—
23 Juli 1914	769.400	.....	5.911.910	942.570	400.590

## IV. RUSSISCHE STAATSBANK.

## OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

De post „Schatkistbiljetten” komt eerst sedert 14 November 1914 n. st. in den weekstaat voor. De biljetten zijn niet inwisselbaar.

(In millioenen Roebel).

Data n. st.	Goud	Tegoe <i>d</i> ijh <i>u</i> i- tenland	Zil- ver	Schat- kistbil- jetten	Dis- conto's en belee- ningen	Circu- latie	Rek. Ceu- rant
14 Oct. '16	1.554	2.055	104	5.144	798	7.587	1.620
6 „ '16	1.556	2.001	98	5.034	765	7.443	1.685
29 Sept. '16	1.553	2.055	96	4.819	786	7.304	1.542
21 „ '16	1.554	2.055	95	4.657	811	7.224	1.596
14 Oct. '15	1.595	37	18	2.650	1.405	4.893	1.329
14 Oct. '14	1.617	216	44	....	1.424	2.697	925
21 Juli '14	1.601	144	74	....	757	1.634	1.099

## V. BELGIË.

Van de Nationale Bank van België, die haar goudvoorraad naar Londen heeft overgebracht, zijn sedert 6 Augustus 1914 geen weekstaten openbaar gemaakt.

De Société Générale de Belgique is einde 1914 met de functie van circulatiebank belast. Het Notendepartement dezer bank publiceert wekelijks verkorte balansen. De biljetten zijn niet inwisselbaar.

## OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden francs.)

Data	Metaal incl. buiteni. saldi	Belecn. van buiteni. vorder.	Belcen. van prom. d. provinc.	Binn. wissels en belecn.	Circu- latie.	Rek. Crt. saldi.
12 Oct. 1916	351.119	75.847	480.000	43.101	828.252	111.877
5 „ 1916	333.478	73.864	480.000	43.940	813.344	110.199
28 Sept. 1916	334.019	73.332	480.000	48.176	808.911	118.918
21 „ 1916	332.084	71.989	480.000	48.032	800.424	123.928
14 Oct. 1915	158.770	26.815	440.000	43.066	491.985	177.457

## VI. VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

## FEDERAL RESERVE BANKS.

In werking getreden op 16 November 1914.

## OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden dollars.)

Data	Goud	Zilver	Wissels	Deposito's	Circu- latie	Dekkings- -Perce <i>n</i> - tage <sup>1)</sup>
15 Sept. '16	377.473	7.898	110.322	554.542	17.437	70
8 „ '16	369.680	27.487	107.335	558.461	18.410	68
1 „ '16	351.771	13.605	105.670	535.615	16.106	68
25 Aug. '16	372.387	12.265	109.178	552.520	15.423	68
17 Sept. '15	288.639	16.001	43.661	331.953	16.562	85

<sup>1)</sup> Gouddekking van deposito's en circulatie na aftrek van de posten tusschen de banken onderling.

VEREENIGDE NEW YORKSCHE BANKEN EN TRUST  
MAATSCHAPPIJEN.

## OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(Gemiddelden in duizenden dollars.)

Data	Reserve	Deposito's	Circulatie	Beleeningen en disconto's	Surplus Reserve
21 Oct. '16	638.450	3.426.210	31.630	3.320.730	76.010
14 „ '16	638.280	3.448.810	31.340	3.344.110	72.320
7 „ '16	651.660	3.469.040	31.160	3.349.510	82.520
30 Sept. '16	665.210	3.471.460	31.190	3.339.550	96.360
23 Oct. '15	723.640	3.218.370	35.680	3.006.270	190.630
24 Oct. '14	441.890	1.920.930	145.440	2.160.490	8.460
25 Juli '14	467.880	1.958.320	41.730	2.057.570	26.170

## EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 21 October 1916.

De emissiehuizen zitten niet stil: nieuwe belangrijke uitgiften zijn wederom aangekondigd. De Amsterdamsche Bank geeft f 1.000.000 6 pCt. cumulatief preferente aandelen van Gebr. Gerzon's Modemagazijnen tot den koers van 100 pCt.; de Unie Bank voor Nederland en Koloniën f 1.000.000 aandelen à 109 pCt. uit. Al deze uitgiften, tezamen met de aanbidding van schatkistpapier met langeren looptijd, oefenden blijkbaar eenigen invloed op de geldmarkt uit. Terwijl de gemiddelde prolongatiekoers over het derde kwartaal van dit jaar slechts 1,8288 bedroeg, is de notering thans tot 2½ pCt. gestegen, zelfs werd in den loop dezer week 2¾ genoteerd.

Aan den uitslag der uitgifte van Schatkistbiljetten en -promessen worden in den aanvang van dit nummer eenige zinnen gewijd.

De belastingstelling voor Nederlandsche *Staatsfondsen* was nochtans gunstig; de koersen noteerden fractioneel hooger en ook Oost-Indische obligatiën sloten vaster op berichten uit onze koloniën, waaruit valt op te maken, dat de opstandige beweging begint te verlopen.

Van vreemde *staatsfondsen* konden Russen, aanvankelijk verwaarloosd en zwaker, later hier ter beurze een zeer aanmerkelijke koerswinst behalen. Tot een zekere hoogte was deze betere gezindheid te danken aan den goeden uitslag der inschrijving op de 4½ pCt. Spoorweglening, groot Rbl. 350 millioen, waarvan de opbrengst tal van lijnen, o.a. de Moskau-Windau-Rybinsk met Rbl. 83.160.000, de Moskou-Kiew-Woronesch met Rbl. 40.000.000 en de Rjasan-Uralsk met Rbl. 10.000.000 ten goede komt. In hoofdzaak echter kreeg de markt voor deze waarden een geprononceerd gunstige wending door de vereenvoudiging der betaalbaarstelling van Russische coupons. 4 pCt. Consols 1880 stegen 4<sup>7</sup>/<sub>16</sub>, 4 pCt. Rothschild 1893, 3 pCt. enz.

5 pCt. Uruguay's daalden 7¾ pCt., 5 % Brazilianen 1903 4<sup>9</sup>/<sub>8</sub> pCt., 4 pCt. Serven liepen van 49½ pCt. tot 45 pCt. terug.

14 Oct. 18 Oct. 21 Oct. Rijzing of daling.

5 % Ned. Werk. Schuld . . . . .	102 <sup>15</sup> / <sub>16</sub>	102 <sup>7</sup> / <sub>8</sub>	102 <sup>18</sup> / <sub>16</sub>	—	1/8
4½ % Ned. Werk. Schuld . . . . .	102	102 <sup>1</sup> / <sub>8</sub>	102 <sup>1</sup> / <sub>16</sub>	+	1/16
3½ % Ned. Werk. Schuld . . . . .	85	85 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	85 <sup>1</sup> / <sub>8</sub>	+	1/8
3 % Ned. Werk. Schuld . . . . .	75 <sup>5</sup> / <sub>8</sub>	76 <sup>1</sup> / <sub>16</sub>	76	+	9/8
2½ % Ned. Werk. Schuld . . . . .	64 <sup>9</sup> / <sub>16</sub>	64 <sup>3</sup> / <sub>4</sub>	64 <sup>18</sup> / <sub>16</sub>	+	1/4
5 % Oost Indië 1915 . . . . .	100 <sup>1</sup> / <sub>4</sub>	100 <sup>3</sup> / <sub>4</sub>	100 <sup>15</sup> / <sub>16</sub>	+	11/16
5 % Bulgarije 1902 . . . . .	59 <sup>7</sup> / <sub>8</sub>	59 <sup>7</sup> / <sub>8</sub>	58 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	—	1/8
3 % Portugal 3e serie . . . . .	42	44	43	+	1
4 % Nicolaï 1867-1869 . . . . .	59	58 <sup>1</sup> / <sub>4</sub>	59	—	
4 % Rusland Geconsol. 1880 . . . . .	54 <sup>9</sup> / <sub>16</sub>	54 <sup>1</sup> / <sub>4</sub>	59	+	4 <sup>7</sup> / <sub>16</sub>
4 % Rusland Zuidwest . . . . .	54 <sup>1</sup> / <sub>4</sub>	54 <sup>1</sup> / <sub>16</sub>	56 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	+	2 <sup>1</sup> / <sub>4</sub>
4 % Rusland Hope & Co. . . . .	66	65	67 <sup>9</sup> / <sub>16</sub>	+	1 <sup>9</sup> / <sub>16</sub>
4 % Rusland 3e serie 1891 . . . . .	64 <sup>7</sup> / <sub>8</sub>	60	61	—	3 <sup>7</sup> / <sub>8</sub>
4 % Rusland 5e emissie 1893 . . . . .	60	63	63	+	3
4 % Bagdad Spoorweg 1904 . . . . .	54 <sup>1</sup> / <sub>4</sub>	54 <sup>7</sup> / <sub>8</sub>	54 <sup>3</sup> / <sub>4</sub>	+	1/2
5 % Brazilië 1903 . . . . .	79 <sup>3</sup> / <sub>4</sub>	77 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	75 <sup>1</sup> / <sub>8</sub>	—	4 <sup>5</sup> / <sub>8</sub>
3 % Columbia 1896 . . . . .	43 <sup>3</sup> / <sub>8</sub>	41	41 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	—	1 <sup>7</sup> / <sub>8</sub>
5 % Uruguay 1896 . . . . .	79 <sup>3</sup> / <sub>4</sub>	72	72	—	7 <sup>3</sup> / <sub>4</sub>
3½ % Uruguay 1892 . . . . .	57 <sup>3</sup> / <sub>8</sub>	53 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	54 <sup>11</sup> / <sub>16</sub>	—	2 <sup>11</sup> / <sub>16</sub>

De locale markt had over het algemeen een kalm doch gunstig verloop.

Met uitzondering van Koloniale Bank, die een fractie lager sluiten, waren *bankaandelen* wederom prijshoudend-vast. Ned.-Ind. Handelsbank en Rescontre Nederlandsche Handel-Mij. werden o.a. ca. 5 pCt. hooger gezocht.

*Industriele* soorten konden opnieuw belangrijke prijsverbeteringen boeken. Amsterdamsche Superfosfaatfabrieken wonnen 10 pCt., Van Deventer's Glasfabrieken konden 28½ pCt. koerswinst behalen. De vrees voor gebrek aan toevan van grondstoffen uit Duitschland komt in de betrokken aandelen nog niet noemenswaard tot uiting. Slechts aandelen Nederlandsche Kabelabriek sluiten 10 pCt. lager.

De berichten omtrent de suikeropbrengst in picols per bouw tot 1 October j.l. luiden, zeer bevredigend. De cijfers zijn schier zonder uitzondering gunstig in vergelijking tot vorige opgaven. Deze berichten hebben een vrij krachtige hausse-beweging in *cultuurfondsen* te voorschijn geroepen. Zoo stegen Vorstenlanden 7¼ pCt., Handelsvereniging „Amsterdam” 21¼ pCt., Javasche Cultuur 34 pCt., Tjeweng Lestari 20½ pCt. enz.

In de *mijnbouwafdeeling* gingen Bolang Mongondou's van 150¾ naar 199 pCt., wyl de jongste productie-opgaaf zeer medeviel. Terwijl de opbrengst over de vier weken geëindigd in Juli, Augustus en September zich tusschen f 50.000 en f 57.000 bevoog, is deze over de vier weken,

geëindigd half October tot f 81.700 gestegen. Blijkbaar werden in sympathie met deze rijzing ook aandelen Oost-Borneo, Redjang-Lebong en Singkep Tin vrij aanmerkelijk hooger gezocht.

De belangstelling voor *petroleumfondsen* was gering. Koninklijke sluiten. 12 $\frac{1}{2}$  hooger, vermoedelijk op gunstige berichten nopens de exploitatievooruitzichten op Trinidad, waar de Koninklijke indirecte belangen heeft. De koersbewegingen in andere olie-waarden waren weinig belangrijk. Slechts verdient vermelding een daling van 15 pCt. in aandelen North Caucasian, welke prijsteruggang verband schijnt te houden met de vorming van een zuiver Russische maatschappij, waarvan de Engelsche onderneming van dezelfde naam slechts de „holding-company” zal worden.

In *scheepvaartfondsen* was de handel nogal geanimeerd, hoewel de omzetten niet meer zoo groot zijn en de stemming niet meer zoo onwankelbaar vast is. Desniettegenstaande werden veer enkele belangrijke koerswinsten behaald, o.a. door Holland-Gulf, die 10 pCt., door Holland-Amerika-Lijn, die 4 $\frac{1}{2}$  pCt. en door Kon. Holl. Lloyd, die 7 $\frac{1}{4}$  pCt. stegen. Bothnia's wonnen 13 $\frac{1}{2}$  pCt.

*Tabaksfondsen* en *thee-aandelen* verkeerden, zonder directe aanleiding, eveneens in willige houding. Inzonderheid onderscheidden zich Amsterdam Deli's, Deli Batavia's, Senembah's en Banjoewangi Thee door koersverheffingen boven de 10 pCt.

	14 Oct.	18 Oct.	21 Oct.	Rijzing of daling.
Koloniale Bank.....	165	165	164 $\frac{3}{4}$	— 1/4
Ned. Ind. Handelsbank ..	223	228 $\frac{1}{2}$	228	+ 5
Ned. Handel Mij., rescontre	186 $\frac{1}{8}$	194 $\frac{9}{16}$	192	+ 5 $\frac{7}{8}$
A'damsche Superfosf.fabr..	185 $\frac{1}{4}$	192 $\frac{3}{4}$	189	+ 3 $\frac{3}{4}$
Van Deventer's Glasfabr..	134	139	144	+ 10
Insuline Oliefabrieken ..	232	256 $\frac{1}{2}$	260 $\frac{1}{2}$	+ 28 $\frac{1}{2}$
Ned. Kabelfabriek .....	245	235	235	— 10
Kon. Papierfabr. v. Gelder	148	158	156 $\frac{5}{8}$	+ 8 $\frac{5}{8}$
Wester Suikerraffinaderij	212	210 $\frac{1}{4}$	210	— 2
Banda Crediet- en Handels- vereniging .....	71 $\frac{9}{16}$	78	72 $\frac{1}{2}$	+ 15 $\frac{1}{16}$
Vorstenlanden .....	225 $\frac{1}{4}$	232 $\frac{1}{4}$	233	+ 7 $\frac{3}{4}$
Handelsvereen. A'dam ....	374	387 $\frac{3}{4}$	395 $\frac{1}{4}$	+ 21 $\frac{1}{4}$
Javasche Cultuur Mij.....	355	370	389	+ 34
Panggoonredjo .....	283 $\frac{1}{2}$	297 $\frac{1}{2}$	295	+ 11 $\frac{1}{2}$
Tjeweng Lestari .....	317	336	337 $\frac{1}{2}$	+ 20 $\frac{1}{2}$
Bolang Mongondou .....	150 $\frac{3}{8}$	150 $\frac{3}{8}$	199	+ 48 $\frac{3}{8}$
Guyana Goud.....	17 $\frac{3}{8}$	14 $\frac{1}{8}$	14 $\frac{1}{4}$	— 3 $\frac{1}{8}$
Oost Borneo pref.....	81	87 $\frac{1}{4}$	85 $\frac{1}{2}$	+ 4 $\frac{1}{2}$
Redjang Lebong .....	150 $\frac{1}{4}$	154	162	+ 11 $\frac{3}{4}$
Singkep Tin .....	218	233 $\frac{1}{2}$	225	+ 7
Geconsolideerde .....	174 $\frac{1}{4}$	174 $\frac{3}{8}$	171	— 3 $\frac{1}{4}$
Koninklijke .....	505	517	517 $\frac{7}{8}$	+ 12 $\frac{7}{8}$
Perlak .....	59	65	61	+ 2
Sumatra Palembang.....	235 $\frac{1}{2}$	240 $\frac{1}{2}$	240	+ 4 $\frac{1}{2}$
North Caucasian .....	255	240	240	— 15
Amsterdam Rubber .....	202 $\frac{1}{4}$	206 $\frac{1}{2}$	207 $\frac{3}{4}$	+ 5 $\frac{1}{2}$
Deli Batavia Rubber ....	152 $\frac{1}{8}$	155	155	+ 2 $\frac{7}{8}$
Oost Java Rubber.....	249	258	258	+ 9
Serbadijadi .....	302 $\frac{1}{2}$	320	312	+ 9 $\frac{1}{2}$
Holland-Amerika-Lijn .....	439 $\frac{1}{2}$	439 $\frac{1}{4}$	444	+ 4 $\frac{1}{2}$
Holland Gulf .....	220	230	230	+ 10
Kon. Hollandsche Lloyd..	204	213 $\frac{1}{2}$	211 $\frac{1}{4}$	+ 7 $\frac{1}{4}$
Kon. Ned. Stoomboot.....	258 $\frac{1}{2}$	261	260 $\frac{3}{8}$	+ 1 $\frac{7}{8}$
Müller & Co. Scheepv. Mij.	240	247 $\frac{3}{4}$	241 $\frac{1}{2}$	+ 1 $\frac{1}{2}$
Vrachtv. Mij. „Bothnia”..	416	434	429 $\frac{1}{2}$	+ 13 $\frac{1}{2}$
Amsterdam Deli cert. ....	242	249 $\frac{3}{4}$	243	+ 1
Deli Batavia .....	421	437 $\frac{1}{2}$	431	+ 10
Deli Mij.....	510	528 $\frac{1}{2}$	517	+ 7
Senembah .....	525 $\frac{1}{4}$	541	539	+ 13 $\frac{3}{4}$
Senembah cert.....	526	548	535	+ 9
Banjoewangi Thee .....	91	95	103 $\frac{1}{4}$	+ 12 $\frac{1}{4}$
West Java Thee .....	30	33 $\frac{1}{2}$	35	+ 5

De *Amerikaansche* afdeling had te onzent een zeer afwisselend verloop. Aanvankelijk was de kooplust overheerschend. Op vrij groote schaal werden o.a. Marine's, American Cans, Hide & Leathers en Dominions gezocht. Hoewel een groot deel van de koerswinst behouden bleef, was toch de slotstemming voor deze soorten minder vast. Daarentegen bestond ook eind-week goede vraag voor Anaconda's, die per saldo 6 pCt., voor Studebakers, die 5 pCt. stegen en voor Steel Corporations, die 108 $\frac{5}{16}$ —112 $\frac{3}{4}$ —117 $\frac{15}{16}$  golden.

Willig waren hier op een gegeven oogenblik ook spoorwegfondsen, zoowel op verdere zeer gunstige ontvangstcijfers als wegens de dividendverhooging der Illinois Central, die de verwachting deed ontstaan, dat ook andere ondernemingen dit voorbeeld zouden volgen. Ofschoon het slot

iets zwakker was, behaalden Union Pacific een slotverbetering van 4 $\frac{1}{4}$  pCt., Baltimore & Ohio's 4 $\frac{1}{2}$  pCt. enz.

	14 Oct.	18 Oct.	21 Oct.	Rijzing of daling.
American Beet Sugar.....	96 $\frac{1}{2}$	98 $\frac{1}{2}$	98 $\frac{1}{2}$	+ 2
American Can .....	60	64	62	+ 2
American Car & Foundry.	69 $\frac{3}{4}$	70 $\frac{3}{4}$	72 $\frac{1}{2}$	+ 2 $\frac{3}{4}$
American Hide & Leather.	68 $\frac{1}{8}$	74 $\frac{5}{16}$	73 $\frac{5}{8}$	+ 5 $\frac{1}{2}$
American Smelting & Ref.	106 $\frac{15}{16}$	110	108 $\frac{7}{8}$ *	+ 3 $\frac{7}{16}$
Anaconda Copper.....	188	193 $\frac{1}{2}$	194	+ 6
Central Leather .....	80 $\frac{1}{4}$	83 $\frac{1}{4}$	84	+ 3 $\frac{3}{4}$
Dominion Steel .....	64 $\frac{7}{8}$	69 $\frac{3}{4}$	67 $\frac{7}{8}$	+ 3
Republic Iron & Steel ..	69 $\frac{11}{16}$	71 $\frac{3}{8}$	71 $\frac{3}{8}$	+ 1 $\frac{11}{16}$
Studebaker Corp.....	130	133	135	+ 5
United Cigar.....	48 $\frac{1}{2}$	49 $\frac{15}{16}$	49 $\frac{1}{2}$	+ 1
Steel Corp.....	108 $\frac{9}{16}$	112 $\frac{3}{4}$	117 $\frac{15}{16}$	+ 9 $\frac{5}{8}$
Atchison Topeka .....	107 $\frac{1}{4}$	108 $\frac{8}{16}$	107 $\frac{1}{2}$	+ 1/4
Baltimore & Ohio.....	85 $\frac{1}{2}$	90 $\frac{3}{8}$	90	+ 4 $\frac{1}{2}$
Chesapeake & Ohio.....	65 $\frac{1}{2}$	65 $\frac{3}{8}$	67 $\frac{7}{8}$	+ 2 $\frac{3}{8}$
Chic. Rock Island.....	23	25	25	+ 2
Denver .....	17 $\frac{9}{16}$	18 $\frac{15}{16}$	18 $\frac{1}{2}$	+ 15 $\frac{1}{16}$
Erie .....	37 $\frac{3}{4}$	39 $\frac{1}{8}$	39 $\frac{9}{16}$	+ 1 $\frac{13}{16}$
Missouri Kansas & Texas.	6 $\frac{11}{16}$	7 $\frac{5}{8}$	7 $\frac{15}{16}$	+ 1 $\frac{1}{4}$
Missouri Pacific .....	4 $\frac{3}{4}$	7	8 $\frac{5}{8}$	+ 3 $\frac{7}{8}$
Southern Pacific .....	101 $\frac{5}{8}$	103 $\frac{15}{16}$	102 $\frac{1}{16}$	+ 7 $\frac{1}{16}$
Southern Railway .....	27 $\frac{3}{4}$	29 $\frac{1}{16}$	28 $\frac{7}{16}$	+ 1 $\frac{1}{16}$
Union Pacific .....	149	150 $\frac{7}{8}$ *	150 $\frac{1}{4}$	+ 4 $\frac{1}{4}$
Intern. Merc. Mar. Common	41 $\frac{7}{16}$	47 $\frac{7}{16}$	46 $\frac{1}{2}$	+ 5 $\frac{1}{16}$
Intern. Merc. Mar. pref..	108 $\frac{7}{8}$	117 $\frac{3}{8}$	118 $\frac{1}{2}$	+ 9 $\frac{5}{8}$

\* ex div.

Ondanks de uitgifte van de Fransche leening te Londen, die ongeveer gelijktijdig met de uitgifte der nieuwe 6 pCt. exequer bonds werd aangeboden, is aan deze laatste obligatiën een gunstig onthaal ten deel gevallen. Reeds in de eerste week der uitgifte werden f 20.621.000 geplaatst, in de tweede week f 16.006.000. De concurrentie, die deze waarden de oudere obligatiesoorten aandoen, drukt o.a. bij voortduring den koers van 2 $\frac{1}{2}$  pCt. Consols, die van 57 $\frac{3}{4}$  tot 56 $\frac{1}{4}$  pCt. terugliepen, d.i. de laagste koers, ooit voorgekomen, sedert Consols op een 2 $\frac{1}{2}$  pCt. basis werden gebracht.

Ook te Parijs was het Staatsfonds voortdurend gedrukt, daar nog steeds gelden vrijgemaakt worden ter inschrijving op de nieuwe leening. 3 pCt. Fransche Rente noteerden 61,60—61,50—61,40—61,30.

De hoofdaandacht van de Duitse effectenmarkten werd in beslag genomen door de hernieuwing van het kolensyndicaat voor den duur van vijf jaar met toetreding van alle tot dusver onafhankelijke ondernemingen. Hierdoor is een kwestie opgelost, die reeds jaren hangende was en die vooral in dezen tijd van bijzonder gewicht was geworden. De geheele markt stond dan ook onder den gunstigen invloed van deze beslissing.

De industriële bedrijvigheid in de Unie is nog steeds zeer groot. Fabrieken in Chicago verkochten in de afgelopen week 60.000 ton stalen rails. Door de groote vraag toonen de prijzen neiging tot verder stijgen. Bessemer- en ruw-ijzer zijn bereids met \$ 1 verhoogd.

## GOEDERENHANDEL.

### GRANEN.

23 October 1916.

Tarwe. De Engelsche commissie tot aankoop van tarwe is inderdaad in een moeilijk tijdperk begonnen, want de prijzen van het artikel zijn in de afgelopen week op onrustbarende wijze gestegen. Terwijl in vroegere perioden van den oorlog herhaaldelijk groote stijgingen hebben plaats gevonden, werden deze toch meestal door reacties gevolgd. Opmerkelijk is het, dat de prijs van tarwe in de afgelopen week dagelijks hooger is gegaan. De stijging draagt dan ook het karakter van geheel het gevolg van een tekort en niet veroorzaakt door speculaties. De aanvoeren van tarwe in de verschillende markten in Noord-Amerika zijn aan het verminderen en steken ongunstig af bij de groote aanvoeren in dezelfde periode van het vorige jaar. De export, die tot nu toe zeer groot geweest is, zal spoedig moeten verminderen, wil het land niet te veel ontbloot worden van tarwe en als men in aanmerking neemt, dat sedert 1 Augustus van de totale verschepingen naar Europa nog ca. 75 pCt. uit de Vereenigde Staten en Canada plaats vonden, kan

men begrijpen welke verandering dit voor Europa met zich brengt. Argentinië heeft nog een tamelijk groot overschot van den ouden oogst, maar de berichten omtrent den nieuwen oogst zijn verre van gunstig, ofschoon een betrouwbare schatting nog moeilijk gegeven kan worden. Het groote overschot vinden wij in Australië en als wij alle tarwe in de wereld te zamen nemen, dan is er zeer zeker nog geen tekort tot den volgenden oogst. Het feit evenwel, dat zoo'n belangrijk gedeelte van deze tarwe uit Australië verscheept moet worden, maakt den toestand uiterst moeilijk. De vraag is, of voldoende scheepsruimte gevonden zal worden om dit groote vervoer over zoo langen afstand naar behooren te kunnen uitvoeren.

Nu bijna alle landen door hunne Regeeringen inkoopten, heeft de graanhandel een geheel ander karakter aangenomen. Feitelijk bestaat hij alleen nog maar in de exportlanden, doch waar zoo'n belangrijk gedeelte uit de Britsche bezittingen zal moeten komen, is het te verwachten, dat ook daar de Engelsche Regeering maatregelen zal nemen, ten einde tot een matigen prijs, de noodige hoeveelheden te kunnen bemachtigen.

Latere oogstschattingen van Canada geven een nog kleinere opbrengst, dan die van een maand geleden. De laatste berichten betreffende den Engelschen tarweoogst zijn teleurstellend en de opbrengst wordt nu op slechts 86 pCt. van die van het vorige jaar geschat, terwijl de kwaliteit in vele streken minder is dan het vorige jaar.

De verschepingen waren in de afgelopen week matig, doch de aanvoeren in Europa zeer ruim. In Engeland zijn er slechts enkele ladingen op de vrije markt geoffreerd; waarvoor hooge prijzen gevraagd worden. Overigens vond bijna geen handel plaats. De prijs in Chicago, die op 16 October per December op \$ 1,57¾ stond, sloot op 23 October op \$ 1,74½, een verhooging van ruim 10 pCt.

**Maïs.** Ook in dit artikel heeft een scherpe stijging plaats gevonden, vooral in Noord-Amerika, die wel voornamelijk het gevolg zal zijn van de scherpe stijging van tarwe. Bovendien waren de berichten van Zuid-Amerika niet gunstig en werd door sommige Europeesche landen op groote schaal gekocht. Ook in Engeland is meer vraag gekomen en talrijke ladingen werden verkocht tot stijgende prijzen, waarbij voor latere verschepingen een premie betaald werd.

**Gerst.** Ook dit artikel deelde in de vaste stemming met goede vraag. De gerstooogst in Europa wordt belangrijk hooger geschat dan het vorige jaar, doch de aanvoeren aan de binnenlandsche markten vonden nog slechts langzaam plaats. In Canada is ook de gerstooogst belangrijk kleiner dan het vorige jaar en ook in dit artikel zal men waarschijnlijk gedurende het geheele jaar met schaarschte te kampen hebben.

**Haver.** De handel in dit artikel was zeer beperkt, ofschoon in Engeland betere vraag viel waar te nemen. De prijzen hebben zich, evenals voor andere voergranen in opwaartsche richting bewogen. De verschepingen waren wat grooter dan de vorige week en het grootste gedeelte was wederom voor Frankrijk bestemd.

**Lijnzaad.** De berichten betreffende den nieuwen lijnzaadoogst in Argentinië blijven zeer onrustbarend, want terwijl er eenige regen gevallen is, schijnt deze grootendeels te laat gekomen te zijn en bovendien niet voldoende, om nog veel van de schade, door de droogte geleden, goed te maken. Men verwacht dan ook algemeen een zeer kleinen oogst en men spreekt over ca. 250.000 tons, hetgeen minder zou zijn dan de helft van den kleinsten oogst in de laatste 10 jaren. Het overschot van den vorigen oogst wordt op ongeveer 300.000 tons geschat, zoodat er totaal ca. 500.000 tons voor export beschikbaar zouden zijn, waarvan evenwel afgaat, hetgeen van nu tot aan het eind van het jaar verscheept wordt. Daar Noord-Amerika zelf veel te kort heeft, zal er voor dezen kleinen oogst een scherpe concurrentie zijn en het is dan ook geen wonder, dat de prijzen sprongsgewijze opgaan. Engeland kan zich grootendeels voorzien van Britsch-Indië, doch zal toch ongetwijfeld een zekere hoeveelheid van Argentinië moeten koopen en daarvoor scherp mede concurreren.

**Markten in Nederland.**

**Tarwe.** Er vond in de afgelopen week geen verandering plaats, noch in de prijzen van tarwe, noch in die der producten. Ongetwijfeld wordt de toestand voor onze Regeering veel moeilijker, nu de prijzen in Amerika zoo scherp stijgen. Waarschijnlijk zal een groote hoeveelheid tarwe uit Zuid-Amerika betrokken moeten worden.

Terwijl de Septemberdistributie van voergranen nog niet afgelopen is en de termijn voor ontvangst tot 31 Octo-

ber verlengd is, begint ook reeds die voor October. Daar een gedeelte der aanvragen niet direct tot de importeurs komt, maar door tusschenkomst van grossiers, zoodat de af te leveren hoeveelheden wat grooter zijn dan in September, zal ongetwijfeld deze distributie vlotter verlopen. Waarschijnlijk zal dit principe nog verder doorgevoerd worden, opdat de aflevering van de importcentra meer op normale wijze kan geschieden en dus de prijs van de artikelen in het binnenland niet abnormaal verhoogd wordt door al te groote kosten van vervoer en expeditie.

**Noteeringen.**

Data	Chicago			Buenos Aires*)		
	Tarwe Dec.	Maïs Dec.	Haver Dec.	Tarwe Nov.	Maïs Nov.	Lijnz. Nov.
23 Oct. 1916	174 3/8	88 3/4	52 7/8	12,60	6,50	18,90
16 „ 1916	157 3/4	76 3/8	47 3/8	11,95	6,30	17,15
23 Oct. 1915	97 3/4	57 1/8	37 5/8	10,45 <sup>2)</sup>	4,90 <sup>4)</sup>	12,60 <sup>3)</sup>
23 Oct. 1914	116 3/8	69 1/2	50 1/2	—	4,35	9,00 <sup>4)</sup>
20 Juli 1914	82 <sup>1)</sup>	56 3/8 <sup>1)</sup>	36 1/2 <sup>1)</sup>	9,40 <sup>2)</sup>	5,38 <sup>2)</sup>	13,70 <sup>2)</sup>

<sup>1)</sup> per Dec. <sup>2)</sup> per Sept. <sup>3)</sup> per Jan. <sup>4)</sup> per Oct.

\*) De noteeringen van Buenos Aires zijn van 19 en 12 October.

**Loco-prijzen te Rotterdam/Amsterdam.**

Soorten.	23 Oct.		Soorten.	16 Oct.	
	23 Oct.	16 Oct.		23 Oct.	16 Oct.
Tarwe . . . . .	426 <sup>1)</sup>	426 <sup>1)</sup>	Haver 38 lb. white clipped . . . . .	17,— <sup>1)</sup>	17,— <sup>1)</sup>
Rogge No. 2 Western ..	nom.	nom.	Lijnkoeken. Nd.		
Maïs La Plata	285 <sup>1)</sup>	285 <sup>1)</sup>	Amer. van La Plata-zaad ..	180 <sup>1)</sup>	180 <sup>1)</sup>
Gerst 46 lb. feeding....	360 <sup>1)</sup>	360 <sup>1)</sup>	Lijnzaad La Plata	600.—	600.—

<sup>1)</sup> Regeeringsprijis.

**AANVOEREN in tons van 1.000 kilo's.**

Artikelen	Rotterdam		Amsterdam	
	15-21 Oct. 1916	Sedert 1 Jan. '16	15-21 Oct. 1916	Sedert 1 Jan. '16
Tarwe . . . . .	25.651	1.343.920	2.360	21.153
(waarvan voor de Bel- gium Relief Comm.)	10.926	760.331	—	—
Rogge . . . . .	—	18.763	—	525
Boekweit . . . . .	—	10.032	—	500
Maïs . . . . .	11.068	419.995	—	153.883
(waarvan voor de Bel- gium Relief Comm.)	4.780	79.609	—	—
Gerst . . . . .	2.014	92.023	—	18.726
Haver . . . . .	970	44.430	—	7.840
Lijnzaad . . . . .	—	88.607	—	50.012
Lijnkoeken . . . . .	3.700	128.810	—	5.735
Tarwemeel . . . . .	—	22.630	—	—
(waarvan voor de Bel- gium Relief Comm.)	—	1.260	—	—

**METALEN.**

**IJZER EN STAAL.**

**Engeland.** Er blijft een onverminderde bedrijvigheid heerschen. De groote vraag naar materiaal van de zijde der scheepswerven blijft gehandhaafd. De productie voor militaire doeleinden schijnt voortdurend toe te nemen. De stappen, gedaan teneinde het productie-vermogen te vergroten en verbetering te brengen in het werklieden-vraagstuk, door meer arbeiders hiervoor beschikbaar te stellen, zijn wel gerechtvaardigd gebleken door de verkregen resultaten.

**Duitschland.** De vraag naar Luxemburgsch gietijzer is in die mate gestegen, dat het Syndicaat thans besloten heeft, dit materiaal slechts maand na maand te verkopen, op dezelfde manier als bij haematiet ijzer. De prijs voor de eerstgenoemde soort bedraagt Mk. 76,50 franco Luxemburg, een noteering, welke waarschijnlijk tot het eind van het jaar zal gehandhaafd blijven.

**Amerika.** Uit New York wordt bericht, dat in weerwil van den grooten kooplust, die op alle gebied merkbaar is, niets duidt op een schaarschte aan staal en ijzer, die te eeniger tijd in de toekomst zou te verwachten zijn. Evenmin kan er sprake van zijn, dat de markt teekenen van opgewondenheid vertoont, zooals het geval was aan het eind van het vorige en in het begin van dit jaar.

## Loco-Noteringen te Londen:

Data	IJzer Clev. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
20 Oct. 1916..	nom.	124.-/-	179.10/-	30.10/-	54.-/-
13 „ 1916..	nom.	122.15/-	180.15/-	30.10/-	56.-/-
22 Oct. 1915..	66/2	73.-/-	153.-/-	25.5/-	71.-/-
23 Oct. 1914..	49/5	50.10/-	133.-/-	—	24.15/-
20 Juli 1914..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

## STEENKOLEN.

Er valt nog steeds geen verbetering waar te nemen in den stand van zaken. De voorraden aan de mijnen zijn voor alle soorten overmatig, tengevolge van het gebrek aan wagons en het onvoldoende aantal booten. Overal elders is de vraag zeer levendig en zijn prompte aanvoeren onvoldoende.

## PETROLEUM.

(Ontleend aan den „Petroleum Review“.)

Londen, 20 October 1916.

Petroleum. De afgelopen veertien dagen hebben de prijzen voor geraffineerde petroleum geen verandering ondergaan.

2e destillaat.....	1 s. 1 d.
Standard White....	1 s. 1½ d.
Water White.....	1 s. 2½ d.

Paraffine. Noteringen hebben geen verandering ondergaan.

Smeltpunt 140°.....	5¾ d. tot 6 d.	} per lb.
„ 130—132°.....	5 d.	
„ 125—128°.....	4½ d.	
„ 118—120°.....	4 d.	

Terpentijn. Tengevolge van het optreden van duikbooten in de nabijheid der Amerikaansche kust heeft de vorige week een stijging der prijzen plaats gevonden. Na dien zijn de prijzen wat teruggelopen.

	13 October	20 October
Amer. loco.....	44 s. 4½ d.	44 s. 3 d.
November/December..	44 s. 6 d.	44 s. 1½ d.
Januari/April.....	44 s. 10½ d.	44 s. 6 d.

Stookolie en vethoudende oliën. Toestand onveranderd. Geen officieele noteringen.

In de prijzen voor smeeroliën is geen verandering getreden. Er bestaat echter een neiging tot stijgen. De minimumprijzen zijn:

American pale.....	£ 21
American red.....	£ 21
American dark cylinder.....	£ 15
American filtered cylinder....	£ 17

De prijzen voor benzine zijn:

No. 1.....	2 s. 10 d.	} per gallon.
No. 2.....	2 s. 9 d.	
No. 3.....	2 s. 8 d.	

Alle merken zijn in Schotland en Ierland 1 d. per gallon duurder.

Voor de consumptie-belasting dient bij bovenstaande prijzen nog 6 d. per gallon te worden opgeteld.

Liverpool, 19 October 1916.

Petroleumproducten vinden vasten verkoop. Amerikaansch gaat tegen 11 d. tot 1 s. per gallon. Geen aanvoer van Russische olie.

De notering voor benzine bedraagt 2 s. 10 d. per gallon (kleinhandel). Leveringen volgen echter moeilijk.

Bakou, 19 October 1916.

De markt blijft vast. Noteringen voor ruwe olie zijn 45 kopeken per poed.

New York,	12 October	19 October
Geraffineerd in kisten	11,00	10,75 c. per gallon
Standard White in vaten	8,60	8,35 c. „ „
Credit Balances.....	2,30	2,50 c. „ „
Pennsylvanian Crude	\$ 2,30	\$ 2,40 per vat.

Philadelphia, 19 October 1916.

Standard White is van 8,60 gedaald op 8,35 c. per gallon.

Bucarest, 19 October 1916.

Er gaat veel op de markt om. Ruwe Bustenari staat 76 francs per ton genoteerd.

## KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester dd. 11 October 1916.

Amerikaansche katoen is in de afgelopen week weer sterk gestegen, hoofdzakelijk door aankopen van spinners.

Maandag werd de markt ongunstig beïnvloed door de activiteit van een Duitschen onderzeeër bij de Amerikaansche kust, waardoor men politieke complicaties vreesde. De Amerikaansche effectenmarkt onderging toen een gevoelige daling, waardoor ook de katoenmarkt zeer flauw sloot en Liverpool circa 20 punten daalde. Deze daling was echter van korten duur en sedert is de markt weer 40 punten gestegen, waardoor alle noteringen boven 10 pence gekomen zijn, terwijl men nog hogere prijzen verwacht. Oogstschattingen worden algemeen gereduceerd, nu het blijkt, dat de top crop wel niet zal meevallen en ten slotte waarschijnlijk alleen een verminderde consumptie nog eenigen invloed op prijzen zal kunnen hebben. Uitvoeren van garens zijn kleiner dan verleden jaar, doch uitvoeren van manufacturen zijn belangrijk grooter. Egyptische katoen wordt onbereikbaar duur; de prijzen zijn weer 2 pence gestegen en de handel staat vrijwel stil.

Garens van Amerikaansche katoen blijven goed gevraagd, maar de groote fluctuaties bemoeilijken de zaken, zoodat de omzet ook gering is geweest. In het begin van de week zijn voor binnenlandsch gebruik enkele flinke orders in ringboomen en warpoops geplaatst en spinners, die voor eenigen tijd nog voorraad hadden, zijn thans voor de eerste maanden uitverkocht. De vraag naar inslaggarens, hoewel verbeterd, is toch minder levendig. Egyptische garens zijn in enorme hoeveelheden verkocht, zoodat de meeste spinners niet meer offreeren en ook geen nieuwe orders meer aannemen, omdat zij zich in katoen niet kunnen dekken. Voor verschillende nummers bestaat ook nog vraag zonder dat er verkoopers zijn. De exporthandel blijft kalm. De Hollandsche weverijen schijnen nog goed voorzien te zijn met goedkoopere garens en voelen weinig lust thans bij te koopen, terwijl er ook voor de overige neutrale markten weinig vraag schijnt te zijn. Hoewel exportzaken dus rustig zijn, kunnen voorraden van Egyptische garens toch gemakkelijk geplaatst worden.

De vraag voor manufacturen blijft goed en de meeste weverijen zijn voor geruimen tijd uitverkocht. Door de plotselinge sterke prijsverhoging zijn koopers eenigszins afgeschrikt en men kan ook niet verwachten dat deze alle verhogingen vlot volgen. De vraag van Indië is eenigszins verminderd, China blijft rustig en de kleinere markten wachten voorloopig nog eens af. Fabrikanten ondervinden groote moeilijkheden in het bedrijf, omdat steeds meer menschen worden opgeroepen en de productie dus steeds verder vermindert. Hierdoor worden de kostprijzen geregeld duurder en zelfs bij onveranderde katoenprijzen zullen waarschijnlijk de doekprijzen langzamerhand nog verder stijgen.

## NOTEERINGEN VOOR LOCO-KATOEN.

(Middling Uplands.)

	20 Oct. '16	13 Oct. '16	6 Oct. '16	20 Oct. '15	20 Oct. '14
New York....	18,40 c	17,60 c	17,00 c	12,65 c	11,— c
Liverpool....	10,57 d	10,11 d	9,93 d	7,28 d	5,05 d

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaansche havens.

(In duizendtallen balen.)

	1 Aug. '16 tot 20 Oct. '16	Overeenkomstige perioden	
		1915—'16	1914—'15
Ontvangsten Gulf-Havens..	1524	1118	715
„ Atlant. Havens	758	783	349
Uitvoer naar Gr. Brittannië	672	467	193
„ „ 't Vasteland.	578	590	135
„ „ Japan etc...	93	58	59

Voorraden in duizendtallen	20 Oct. '16	20 Oct. '15	20 Oct. '14
Amerik. havens.....	1175	1217	601
Binnenland.....	1005	872	623
New York.....	89	300	66
New Orleans.....	270	201	85
Liverpool.....	558	943	760

## WOL.

De veilingen te Londen zullen den 24sten dezer worden hervat. In deze nieuwe reeks verkoopingën zullen ongeveer 110.000 balen worden aangeboden, grotendeels crossbreds.

In afwachtingen van den uitslag dezer veilingen is het te Bradford zeer stil op de markt; de prijzen hebben dan ook generlei verandering ondergaan.

## Noteringen te Bradford:

Data	64 average	Colonial carded			
		56	50	46	40
19 October 1916.....	54	39	33	27 1/2	25 1/2
12 „ 1916.....	54	39	33	27 1/2	25 1/2
19 October 1915.....	37	31	27 1/2	24	22 1/2

## SUIKER.

De verschillende regeeringsmaatregelen ten opzichte van de distributie van suiker in ons land en de daarmee ge- paard gaande bepalingen van de Amsterdamsche Liquidatie Kas, veroorzaakten eene onzekere en gedrukte stemming aan onze bietsuikermarkt, tengevolge waarvan prijzen gestadig achteruitliepen. Terwijl Oct./Dec.-levering eerverleden week op ongeveer f 25 sloot, opende de markt de afgelopen week op f 24. De notering liep terug tot f 22 1/10, herstelde zich weer eenigszins, doch de markt sloot flauw met afdoeningen van Oct.-levering tot f 22 3/4 en Dec.-levering tot f 23 1/10.

In de bietsuikerlanden is het oogsten nu in vollen gang. Volgens F. O. Licht zijn de akkeropbrengsten in Oostenrijk-Hongarije veelal 10—12 pCt. kleiner dan verleden jaar, doch hebben verscheidene fabrieken voorloopig ongeveer 1/2 pCt. hooger rendement verkregen. Uit Frankrijk werd eene raming van 215.000 tons ontvangen tegen 146.000 tons verleden jaar.

Op Java verkeerde de markt in zeer opgewekte en vaste stemming. In de eerste plaats gaf daartoe aanleiding het vermoeden, dat de Engelsche Regeering weer in de markt is voor suikers uit den oogst 1916, in verband waarmee Chinese speculanten den prijs voor witte suiker opjoegen tot ongeveer f 15 1/2. Ook voor oogst 1917 bestond groote belangstelling en vonden afdoeningen plaats van Superieur tot f 13 1/4—13 1/2, terwijl voor de eerste leveringen van fabrieken, die als regel in April met malen beginnen, zelfs f 13 3/4 en f 14 betaald werd. Suiker No. 16 en hooger werd tot f 12 verkocht. De Sept.-afschep bedroeg 268.000 tons tegen 216.000 tons verleden jaar.

De Amerikaanse markt is verder opgelopen en er bestaat thans vraag voor Spot Centrifugals tot 6,27 c. met verkoopers tot 6,39 c. Intusschen publiceerden Willett & Gray eene raming van den a.s. Cuba-oogst van 3.400.000 tons, waardoor verwijderde termijnen wat flauwer gestemd zijn.

## NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Oct./Dec.	Londen			New York 96% Centrifug.
		Tates Cubes No. 1	White Java: fob.	Americ. Granu- lated fob.	
20 Oct. 1916....	f 23 3/4	47/1 1/2	21/6	29/3	6,27 à 6,39
13 „ 1916....	„ 24 15/10	47/1 1/2	21/6	27/7 1/2	6,14
20 Oct. 1915....	„ 18 5/10	50/-	19/3	19/6	4,27
20 Oct. 1914....	„ 14,—	33/6	—	—	5,02
21 Juli 1914....	„ 11 10/32	18/-	—	—	3,26

## RUBBER.

De rubbermarkt had in de afgelopen week een kalm verloop en over het algemeen vonden slechts transacties in loco partijen plaats. Voor verdere termijnen worden zaken bemoeilijkt, aangezien er voor deze posities zeer weinig verkoopers zijn.

Er zijn wel aanwijzingen, dat Amerika wat meer belangstelling gaat toonen, doch deze is tot nog toe gering gebleven.

De markt sluit op de volgende noteringen:

Prima Hevea Crepe Oct./Nov. 2/5 vorige week loco/Oct. 2/5 1/2	Nov./Dec. 2/6
„ „ „ Dec.-Juni 2/5 1/4 „ „ Jan./Juni 2/6	

Smoked Sheets 1/4 à 1/2 d. minder, vorige week 1/4 d. minder.  
Hard cure fine Para loco 3/3, vorige week 3/2

## KOFFIE.

(Uit het Mailbericht van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen).

Ook deze week kwam er geene verandering in de markt. Voor het weinige, dat in eerste hand werd aangeboden, bestond goede belangstelling tot de bestaande prijzen.

## Noteringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
21 Oct. 1916	473.000	6325	2.646.000	6300	12 2/10
14 „ 1916	468.000	6600	2.482.000	6300	12 9/32
21 Oct. 1915	477.000	5375	2.100.000	6000	12 11/32
24 Juli 1914	353.000	4900	889.000	5700	16

## Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
21 Oct. 1916 ..	83.000	978.000	323.000	4.861.000
21 Oct. 1915 ..	116.000	1.290.000	354.000	5.395.000

## VETTEN EN OLIËN.

Oleo-Margarine. Wegens gebrek aan voorraden ging er in loco niets om, terwijl de vraagprijzen voor op „aflading” door fabrikanten als te hoog worden beschouwd.

De noteringen voor „op prompte aflading” zijn:

voor „Choicest” ..... f 102/103,—

„ 2e qualiteiten..... „ 101,—

„ goede 3e soorten.... „ 94/96,—

„ mindere soorten.... „ 95/87,—

Heden werden er biedingen naar Amerika geseind van: f 98,— voor groote partijen „Choicest”

„ 96,— „ „ „ 2e qualiteit”.

Presslinge. Voor loco werd f 110,— betaald.

Premier-Jus. Noord-Amerikaansche. Voor 1e soort wordt op prompte aflading f 100,— gevraagd.

Zuid-Amerikaansche. Geseinde biedingen van:

f 85,— voor „Fac. A”

„ 83,— „ „Fac. B” } op November/December-aflading,

„ 80,— „ „Fac. X” }

werden door Amerika geweigerd, zonder tegenofferten.

Voor andere 1e soorten werd eveneens f 85,— geseind; hierop is evenwel tot op heden nog geen antwoord ontvangen.

Neutrallard: Verkocht 351 Trcs. „Harrison”, loco, min of meer oude qualiteit, tot f 95,—.

Voorversch loco goed wordt f 103/102,— gevraagd; biedingen van f 100,— worden hiervoor naar Amerika opgeseind.

Imitatie-Neutrallard. Voor loco (versch) goed wordt f 89/98,— geboden.

Katoenzaadolie. Notering voor „op aflading” f 76 1/2 „cost freight” Rotterdam en voor loco Boterolie f 76/78,—, tot welken prijs echter geen koopers te vinden zijn.

## COPRA.

De markt was deze week onveranderd vast gestemd en het aanbod van sundried copra was beperkt. Java f. m. s. werd tot f 41,— gedaan. Molukken telquel f 38 3/4 gedaan.

Ceylon. cif. Londen £ 35.— en cif. Marseille £ 39.2.6.

## NOTEERINGEN.

Java f. m. s.

21 October 1916.....	f 41	} N. O. T.-condities.
14 „ 1916.....	„ 41	
21 October 1915.....	„ 32 1/2	
21 October 1914.....	„ 38	
20-25 Juli 1914.....	„ 28 3/4	

## VERKEERSWEZEN.

## BEVRACHTINGEN.

21 Oct. 1916. Aanbod van ruimte bleef in de afgelopen week schaarsch, hetgeen tengevolge had, dat de vrachten een weinig vaster waren.

## GRAAN.

Data	Petro- grad Londen/ R'dam	Odessa Rotter- dam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotter- dam	Bristol Kanaal	Rotter- dam	Engel- land
16/21 Oct. 1916	—	—	—	11/6	—	124/-
9/14 „ 1916	—	—	—	—	—	121/9
18/23 Oct. 1915	—	—	12/4 1/2	12/-	f 45,—	70/6
19/24 Oct. 1914	—	—	3/-	3/-	23/3	23/3
„ Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 1/4	1/11 1/4	12/-	121/-

## HOUT.

Data	Cronstadt		Golf van Mexico	
	Holland (gezaagd)	Oostk. Engeland (mijn- stullen)	Holland (pitch- pine)	Engeland (pitch- pine)
16/21 October 1916 ..	—	—	—	475/- <sup>1</sup> )
9/14 " 1916 ..	—	—	—	470/- <sup>1</sup> )
18/23 October 1915 ..	—	—	—	250/- <sup>1</sup> )
19/24 October 1914 ..	—	—	—	105/-
Juli 1914 ..	f 12,—	24/6	75/-	77/6

## ERTS.

Data	Bilbao Middle- bro'	Cartha- gena Middle- bro'	Grieken- land Middle- bro'	Poti Middle- bro'
	16/21 October 1916 ..	18/6	19/6	—
9/14 " 1916 ..	18/6	19/6	—	—
18/23 October 1915 ..	17/2 <sup>1</sup> / <sub>4</sub>	19/-	—	—
19/24 October 1914 ..	4/6	5/6	—	—
Juli 1914 ..	4/3	5/4 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	5/9	8/6

## KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bor- deaux	Genua	Port Said	La Plata Rivier	Rotter- dam	Cron- stadt
16/21 Oct. 1916	34/-	77/6	60/-	31/-	f 6,50	—
9/14 " 1916	34/-	76/9	60/-	30/-	" 6,50	—
18/23 Oct. 1915	fr 29,—	41/8	45/7 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	39/6	" 6,—	—
19/24 Oct. 1914	" 6,18 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	7/10	9/9	11/7 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	—	—
Juli 1914	" 7,—	7/-	7/3	14/6	3/2	5/-

) Per zeilschip.

## DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Burmah West Europa (rijst)	Vladivo- stock West Europa	Chili West Europa (salpeter)
	16/21 October 1916 ..	135/-	165/-	—
9/14 " 1916 ..	130/-	155/-	—	—
18/23 October 1915 ..	52/6	75/-	84/4 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	—
19/24 October 1914 ..	20/-	26/-	35/-	—
Juli 1914 ..	14/6	16/3	25/-	22/3

## BINNENVRACHTEN.

De vraag naar scheepsruimte was in de afgelopen week levendig, de voorhanden ruimte schaarsch.

Voor de liggelden voor regeeringsgraan geldt thans het volgende tarief:

Voor tarwe:	Voor andere graansoorten:
quartars	tot 75 ton f 4,75
500 f 5,50	" 100 " " 5,—
tusschen 500 en 750 f 6,—	" 125 " " 5,50
750 " 6,50	" 150 " " 6,—
tusschen 750 en 1000 " 6,87 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	" 175 " " 6,50
1000 " 7,25	" 200 " " 7,—
tusschen 1000 en 1250 " 7,50	en voorts tot 650 ton voor
1250 " 7,75	iedere 25 ton 25 ct. meer,
tusschen 1250 en 1500 " 8,12 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	boven 650 ton en beneden
1500 " 8,50	1000 ton voor iedere 50
en voorts voor iedere aan- gevangen 250 quartars 25 ct.	ton 50 ct. meer, boven
en voor iedere volledige 250 quartars 50 ct. meer.	1000 ton voor iedere 100 ton 50 ct. meer.

gedurende de maanden October, November, December 1916 en Januari 1917 zal op bovengenoemde liggelden een toeslag van 15 % betaald worden.

## ADVERTENTIËN

J. & J. M. VOORHOEVE  
Makelaars in Assurantiën  
Anno 1836

ROTTERDAM

(Wijziging Deposito-rente)

## Amsterdamsche Bank

maakt bekend, dat van heden af tot nadere aankondiging, door haar wordt vergoed voor gelden bij haar a deposito gestort:

Zonder termijn	.....	1/2 pCt.	} rente 's jaars.
Met 10 dagen opzegging	.....	3/4 "	
Met 1 maand	.....	1 1/2 "	
Met 3 maanden	.....	2 "	
Met 6 maanden	.....	2 1/2 "	
Met 1 jaar	.....	4 "	
Voor 1 jaar fixe	.....	4 "	

Voor andere termijnen volgens overeenkomst.

Zij geeft tot een beperkt bedrag 4 pCt. Deposito-Obligatiën aan toonder a pari uit.

Een en ander onder de voorwaarden nader omschreven in het Reglement van de Deposito-Kas.

Amsterdam, 21 October 1916.

# GRONINGER BANK VEREENIGING

## SCHORTINGHUIS & STIKKER

Winschoten, Stadskanaal, Wildervank,  
Sappemeer, Groningen en Delfzijl  
Ter Apel (Firma TIMMERMAN & SASSEN)

Gestort Kapitaal f 2.000.000,— Reserves f 181.970,16

VERRICHT ALLE BANKZAKEN

Belast zich met het incasseeren van wissels op binnen-  
en buitenland

VAN RIJN & CO  
UTRECHT — POSTBUS 40

EENIGE FABRIKANTEN  
VAN DE UTRECHTSCHEN

FIJNE TAFELMOSTERD

BESCHIKBAAR

GEBR. VAN UDEN  
ROTTERDAM - AMSTERDAM - ZAANDAM

Reeders en Cargadoors  
Bevrachtingsagenten - Expeditieuren  
KOOP en VERKOOP VAN SCHEPEN  
Telegram-Adres: „VANUDEN”